

ผลของการเล่นกีฬาที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
กรกฎาคม 2557

ผลของการเล่นกีฬาที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

กรกฎาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการเล่นกีฬาที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
กรกฎาคม 2557

อรณิข ศศิบุตร. (2557). ผลของการเล่นิทานอีสปที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์:

ดร.ราชันย์ บุญธิมา, รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์เด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอีสป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 20 คนได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอีสปและแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82 การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบOne-Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอีสปมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงขึ้นทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE RESULTS OF THE AESOP FABLE TELLING TOWARD HONEST BEHAVIOR
OF YOUNG CHILDREN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Science and Learning Management
at Srinakharinwirot University
July 2014

Oranit Sasibut. (2014). *The Results Of The Aesop Fable Telling Toward Honest Behavior Of Young Children*. Master thesis, M.Ed. (Educational Science and Learning Management).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.
Dr. Rachan Boonthima, Assoc. Prof. Dr. Kulaya Tantiphlachiva.

The purposes of this research were to investigate and compare the levels of honest behavior through the aesop fable telling. The sample group used in this research consisted of male and female students in the age between 5-6 years studying in Watkhaowang, MangDistrict, Ratchaburi Province. The Porpositive Sampling was 20 boys and girls. The experiment 8 weeks 3 days a week and 30 minutes per day. The research instruments were the plans of storytelling activities and honest evaluation form developed by the researcher and its reliability was 0.82. This research used the One-Group Pretest-Posttest Design. The statistics used in the data analysis were t- test of Dependent Samples.

The research's result revealed that, after story telling activities, the young children in this study possessed higher honest behaviors scores with significantly difference at .01 level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการเล่นิทานอีสปที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

ของ

อรณิชา ศศิบุตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลักประธาน

(อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา)

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

.....ที่ปรึกษาร่วมกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

(อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. พัฒนา ชัชพงศ์)

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา ประธานควบคุมปริญญาโทที่
กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร.กุลยา
ตันติผลาชีวะ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำทางด้านสถิติ จนทำให้ปริญญาโทฉบับนี้
สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และดร.พัฒนา ชัชพงศ์
กรรมการในการสอบที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้ปริญญาโทมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ทักษะ
และกระบวนการต่าง ๆ จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิริมณี บรรจง, ครูพจนา ชีวะพันธ์, ครู
ประเมิญ สังขจร, ผู้อำนวยการอำเภอลืออำนาจ, ครูลำไย รุ่งเรืองและครูภรณ์ ปานจันทร์ ที่กรุณา
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและแนะนำข้อเสนอแนะต่างๆให้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครู ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่างสุวนิช) อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทดลองทดลองจนการเก็บ
รวบรวมข้อมูลงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่และทุกท่านในครอบครัว ที่สนับสนุนช่วยเหลือให้
กำลังใจและจุดประกายให้เรียนรู้ รวมถึงกัลยาณมิตร เพื่อน พี่ น้อง นิสิตสาขาการศึกษาปฐมวัยทุก
ท่าน และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ผลักดันให้
การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาโทฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่พระคุณ
บิดามารดา ผู้อบรมเลี้ยงดูตลอดจนพระคุณครูคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและ
ปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

อรณิชา ศศิบุตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์	7
ลักษณะของความซื่อสัตย์	7
ความสำคัญของความซื่อสัตย์	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	11
ความหมายของนิทาน	11
ประเภทของนิทาน	12
ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน	14
คุณค่าของนิทานต่อเด็ก	15
หลักในการเลือกนิทาน	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน	21
ความหมายของการเล่านิทาน	21
จุดประสงค์ของการเล่านิทาน	22
เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็ก	24
รูปแบบการเล่านิทาน	27
องค์ประกอบของการเล่านิทาน	29
สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน	30
หลักการเล่านิทาน	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ขั้นตอนการเล่านิทาน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน.....	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย.....	35
ทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย.....	35
ความหมายของการเรียนรู้.....	38
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	39
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดกลุ่มประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	48
4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	57
การอภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก.....	67
ภาคผนวก ข.....	79
ภาคผนวก ค.....	84
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	86

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายชื่อนิทานอีสปจำนวนตามหมวดพฤติกรรมความซื่อสัตย์.....	42
2 แบบแผนการทดลอง.....	45
3 กำหนดการจัดกิจกรรมการเล่านิทานในการทดลอง.....	46
4 ระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยรวม และจำแนกรายด้าน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน.....	53
5 เปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยจำแนกโดยรวม และรายด้านทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน.....	54

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
---	-------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนนั้น เป็นกระบวนการต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิตของตน แต่ช่วงระยะที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อตัวบุคคลต่อไปคือวัยเด็กตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 6 ปี เพราะเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยนี้จะมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความพร้อมของเด็กที่จะพัฒนาตนเองต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน . 2534: 3) เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่จำเป็นต่อการเรียน เป็นพื้นฐานของความเจริญเติบโตและการเรียนรู้ เด็กในวัยนี้พร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 เด็กเรียนรู้โดยการซักถาม ทดลองและมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา (พัชรีย์ ผลโยธิน. 2546: 16) ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเกิดขึ้น เมื่อเด็กให้ความสนใจในการเรียนรู้ต่อสิ่งนั้นๆ การเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น ทดลอง และสำรวจ ตามความสนใจเป็นการฝึกให้เด็กได้รู้จัก การคิดหาเหตุผลจากการลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เกิดเป็นองค์ความรู้ของตนและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีจุดหมายเพื่อมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไว้ 12 ข้อ โดยกล่าวไว้ในข้อ 4 ว่ามีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม (กรมวิชาการ. 2546: 31) ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต้องมุ่งพัฒนาให้มีการเจริญเติบโตทุกด้าน มีพลังความคิด มีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถสะสม ความดีไว้ในตัวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตด้านสมองสูงสุดยิ่งกว่าวัยอื่น โดยที่สมองมีได้ทำหน้าที่คิดและเรียนรู้ได้สมบูรณ์มาพร้อมกับการกำเนิดต้องได้รับ การพัฒนาอย่างถูกวิธีและเป็นระบบในช่วงปฐมวัยของชีวิต ประสิทธิภาพของสมองจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกระตุ้นประสบการณ์การเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์เชิงบวกเป็นสำคัญซึ่งจะส่งผลให้สมองเรียนรู้ได้ถึงขีดสุดของศักยภาพ เสริมสร้างพลังจิตใจให้เข้มแข็งและสะอาด กล่าวคือคิดเป็น คิดชอบ มีวินัย มีความเพียร มองด้านบวก และมองเห็น ความงามของสรรพสิ่งต่างๆ รอบตัว (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543: 1-2) รวมถึงการส่งเสริมพฤติกรรมทางที่เหมาะสมพร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขในอนาคต (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2550: 92)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องสร้างพื้นฐานพฤติกรรมทางสังคมและปลูกฝังคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์ เพราะเด็กยังไม่ได้มีลักษณะดีสำเร็จรูปมาอย่างที่ต้องการ เด็กจะต้องค่อยๆ รับรู้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม เด็กเรียนรู้รับรู้ได้จากการสังเกต การสัมผัส การปฏิบัติ การได้เล่น ได้ทำงาน ให้คิด การปลูกฝังพฤติกรรมทางสังคมและคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์โดยการเล่านิทานประกอบภาพเป็นยุทธวิธีอย่างหนึ่ง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานบันเทิง การพักผ่อนโดยแอบแฝง การอบรมสั่งสอนให้ประพฤติตนเป็นคนดี (สำนักงานการประถมศึกษา. 2542: 1) เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป (2548: 27) กล่าวว่า นิทานสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ บ่มเพาะพฤติกรรมที่ดีงาม ลักษณะชีวิตที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต และช่วยให้เด็กใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี ในการเล่านิทานมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป และนิทานก็มีหลายประเภท สำหรับนิทานที่จะพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมได้อีกวิธีหนึ่ง คือ นิทานประกอบภาพซึ่งเป็นนิทานประเภทสอนคุณธรรม เป็นนิทานสั้นๆ ประกอบภาพที่สอนให้เด็กมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งครูและผู้เกี่ยวข้องกับเด็กสามารถนำมาเล่าให้เด็กฟัง ซึ่งสมศักดิ์ ปริสุระ (2542: 61-62) กล่าวว่า เนื้อหาสาระในนิทานจะเป็นตัวชี้แนะพฤติกรรมที่สังคมยอมรับการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมและพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งเด็กอาจลองเลียนแบบพฤติกรรมนั้น เพื่อทดสอบว่าเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่ และจะนำพฤติกรรมที่สังคมยอมรับมาใช้เพื่อให้สังคมยอมรับมากยิ่งขึ้น ดังที่ สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2549: 3-4) กล่าวว่า เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการกระทำโดยอาศัยสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพราะเด็กยังไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมการเล่านิทานประกอบภาพจึงเป็นวิธีการที่ให้ความรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สามารถจดจำ กล้าแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมทางสังคมและคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่พึงปรารถนาของเด็กปฐมวัยได้มากขึ้น

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2550: 65) กล่าวตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura) ว่า การเรียนรู้ทางสังคมเกิดจากการได้เห็นการกระทำอันเป็นตัวอย่างจากบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เพราะพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครในนิทานจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สามารถจำแนกพฤติกรรมของตัวละครที่ตนเองชื่นชอบ และเลียนแบบตัวละคร ดังนั้นนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังนั้นควรเป็นนิทานที่ปลูกฝังความซื่อสัตย์ การช่วยเหลือ แบ่งปันและ การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งอาจจะใช้เทคนิคการเล่านิทานประกอบภาพได้ นิทานเป็นสื่อที่มีพลังมากมายในการเปลี่ยนแปลงเด็ก มานิดา ลิโทขวลิต (2544: 1) เด็กสามารถตอบสนองจาก การเล่านิทานได้เป็นอย่างดีตั้งแต่วัยทารก เนื่องจากคำพูดผ่านเข้าสู่เด็กโดยการสัมผัสสะท้อนเป็นกระแสความรู้สึกสัมผัสของลูก และสร้างเป็นภาพเคลื่อนไหวในจินตนาการด้านกระแสเสียงมิใช่ด้วยความหมายของคำ

นิทานมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเด็กทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความหวังสบายใจให้ความอบอุ่นทางใจ ช่วยเสริมสร้างอุปนิสัยที่ดี เป็นคนซื่อสัตย์ เป็นคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมตตากรุณา มีน้ำใจกว้างขวางขึ้น รู้จักอดทน และรอคอยในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2542: 5-6) ครูสามารถใช้นิทานเพื่อสร้างแรงจูงใจทางศีลธรรมเข้ามาสู่ การเล่นของเด็กวัย 5 ปี ด้วยการเล่านิทานง่ายๆ หากแต่การเล่านิทานให้เด็กสามารถซึมซับสิ่งต่างๆ ในนิทานได้นั้น จำเป็นต้องเล่าซ้ำๆ ติดต่อกันหลายๆ วัน อาจถึง 3-4 สัปดาห์ เพราะคุณค่าต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ใน

นิทานจะถูกประทับไว้ในใจเด็กอย่างลึกซึ้งซึ่งเน้นนานกว่าการฟังนิทานอย่างฉาบฉวย พรพันธ์ โอสด (2543: 2) การเล่านิทานเป็นวิธีการเข้าถึงธรรมชาติของเด็กและพัฒนาเด็กโดยไม่รู้ตัวในรูปของการสัมผัสที่ละน้อย เด็กที่ฟังนิทานได้เรียนรู้การเป็นผู้ฟัง มีสมาธิในการฟัง ติดตาม และจินตนาการ ในขณะเดียวกันก็เรียนรู้คุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ ไม่ว่านิทานที่ได้ฟังจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนหรือสัตว์ก็ตาม ชีวัน วิสาสะ (2542) จะเห็นได้ว่าการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมสำคัญที่ครูควรจัดให้เด็กทุกคน การเล่านิทานสามารถสร้างนิสัยที่ดีให้กับเด็กได้ตั้งงานวิจัยของ สุกัด ไหวหากิจ (2543: 61-64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานคดิธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ พบว่า กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานคดิธรรมมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้วัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมแบบร่วมมือ ซึ่งหมายความว่าสาระนิทานทำให้เด็กเรียนรู้ และเข้าใจพฤติกรรมที่ควรกระทำ ซึ่งผู้วิจัยพบว่านิทานอีสปมีสาระที่จูงใจในการปฏิบัติตัว ดังที่ เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 59) กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็กว่า ผู้เล่านิทานจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความสามารถที่จะแยกแยะ เลือกนิทานให้เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของเด็ก นิทานสำหรับเด็กควรมีตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกที่มีสัต์ว์พูดได้ เป็นนิทาน ที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางเนื้อหา ได้อรรถรส รูปแบบการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณภาพยกระดับสติปัญญา และจิตใจในทางที่ดี นอกจากนี้ผู้เล่ายังมีส่วนอย่างมากใน การนำเสนอให้นิทานเรื่องนั้นๆ มีความสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีแง่มุม มีชั้นเชิง และเห็นรายละเอียดที่จะเล่าให้เด็กฟัง ไม่ว่าจะเล่านิทานปากเปล่า นิทานวาดไปเล่าไป และลีลาการเล่าจะต้องส่งผลให้เด็กได้เห็นภาพ และเกิดความสนุกสนานประทับใจ

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยจึงเกิดความสนใจในการนำการเล่านิทานจากอีสปมาเป็นแนวทางในการศึกษาและเสริมสร้างพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการเล่าที่ผู้วิจัยพัฒนา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยจำแนกด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการเล่านิทานอีสปที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยจำแนกรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมที่ต้องการแก่เด็กปฐมวัยด้านต่างๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 222 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยของธีรณัฐ สุนทร (2549: 145) มาเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกเด็กปฐมวัยที่มีคะแนนความซื่อสัตย์น้อยและอยู่ในกลุ่ม 20 คนสุดท้ายมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่นทานอีสป
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความซื่อสัตย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556
2. พฤติกรรมความซื่อสัตย์ หมายถึง ลักษณะการแสดงออก การใช้ภาษาพูด การแสดงท่าทางของเด็กปฐมวัยที่บอกถึงลักษณะดังต่อไปนี้
 - 2.1 การพูด หมายถึง การสื่อสารที่บอกความรู้สึก ความคิดที่ตรงจริง การใช้วาจาที่จะไม่โกหก ไม่หลอกลวง และไม่อ้อมค้อม เป็นคำพูดที่ตรงความจริง
 - 2.2 การปฏิบัติ หมายถึง การไม่หยิบ ไม่ทำลาย ไม่แย่ง ของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาต เก็บของได้แล้วส่งคืน
 - 2.3 ความรับผิดชอบ หมายถึง ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มหรือชั้นเรียน ยอมรับสิ่งที่ตนกระทำทั้งที่ถูกและผิด
3. นิทานอีสป หมายถึง นิทานหรือเรื่องเล่าของอีสปที่มีสาระเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ซึ่งได้มาโดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่าเหมาะสมสำหรับใช้กับเด็กปฐมวัย

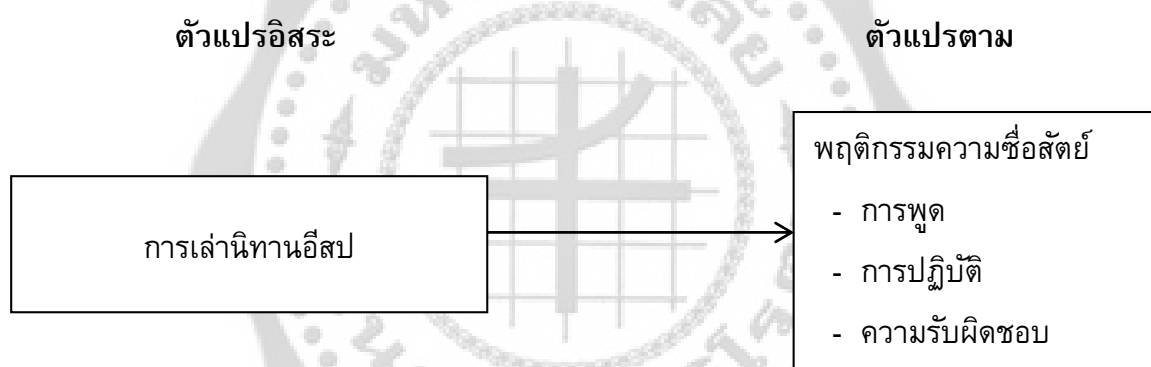
4. การเล่านิทานอีสป หมายถึง การที่เด็กฟังนิทานอีสปที่มีสาระเกี่ยวกับพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ด้วยการเล่าแบบมีส่วนร่วมกับครูประกอบการสนทนา แสดงความคิดเห็น ถามตอบ ในขณะที่เล่านิทานแต่ละเรื่องโดยมีขั้นตอนกิจกรรม 3 ขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นนำ หมายถึง การเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ คำคล้องจอง เพลง การพูดคุยนทนา อย่างใดอย่างหนึ่งให้สอดคล้องกับนิทานที่จะเล่า

4.2 ขั้นเล่า หมายถึง เป็นการดำเนินกิจกรรมการเล่าที่ครูเป็นผู้เล่าโดยเด็กมีส่วนร่วม ในการสนทนา ถามตอบและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยเน้นย้ำเรื่องของความซื่อสัตย์ตาม จุดประสงค์ของแต่ละครั้ง

4.3 ขั้นสรุป หมายถึง เป็นการสรุปเรื่องราวโดยเด็กสรุปด้วยการตอบคำถาม และ แสดงความคิดเห็นว่าสารถีนิทานสอนเรื่องความซื่อสัตย์อะไรและอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปมีระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์หลัง การทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์
 - 1.1 ลักษณะของความซื่อสัตย์
 - 1.2 ความสำคัญของความซื่อสัตย์
 - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 ประเภทของนิทาน
 - 2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน
 - 2.4 คุณค่าของนิทานต่อเด็ก
 - 2.5 หลักในการเลือกนิทาน
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน
 - 3.1 ความหมายของการเล่านิทาน
 - 3.2 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
 - 3.3 เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็ก
 - 3.4 รูปแบบการเล่านิทาน
 - 3.5 องค์ประกอบของการเล่านิทาน
 - 3.6 สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน
 - 3.7 หลักการเล่านิทาน
 - 3.8 ขั้นตอนการเล่านิทาน
 - 3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 4.2 ความหมายของการเรียนรู้
 - 4.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1.1 ลักษณะของความซื่อสัตย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 382) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2546: 53-55) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น สังคมย่อมมีความสุข พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 ทรงเน้นถึงความซื่อสัตย์สุจริตมาก ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาท ซึ่งพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย 4 ประการ คือ

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความซื่อสัตย์

3. การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังกล่าว อาจจำแนกประเภทของความซื่อสัตย์สุจริตที่ทุกคนพึงมีและพึงยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ การปฏิบัติตามสิ่งที่ตนได้สัญญากับตัวเองไว้ เช่น การตรงต่อเวลา การตั้งใจจะทำสิ่งที่ดี หรือการตั้งใจงดเว้นการกระทำในสิ่งที่ไม่ดี เป็นต้น

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ การปฏิบัติตนตามหน้าที่โดยมิได้มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งนอกเหนือจากคำตอบแทนที่ได้รับตามปกติ เช่น การรับสินบนต่างๆ หรือการฉ้อโกงเงินของหน่วยงาน เป็นต้น

3. ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุจริต ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น การนำทรัพย์สินหรือสิ่งของที่เก็บได้ส่งคืนเจ้าของ หรือการปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น เป็นต้น

4. ความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ คือ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ไม่ทำผิดกฎหมายบ้านเมือง เช่น การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการประกอบอาชีพทุจริต เป็นต้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2525: 129-131) ได้จำแนกลักษณะความซื่อสัตย์ออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

1.1 ไม่สับปลับกลับกลอก

1.2 ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย

- 1.3 มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
 - 1.4 ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
 - 1.5 ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด
 2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ
 - 2.1 ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
 - 2.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว
 3. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อสัตย์ตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ
 - 3.1 ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
 - 3.2 ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
 - 3.3 ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
 - 3.4 ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง
 4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกคือ
 - 4.1 ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 - 4.2 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน
 - 4.3 ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม หรือหมู่คณะ
- นอกจากนี้ยังได้ระบุถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริตที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้
1. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน
 2. มาทำงานช้าเลิกก่อนเวลาที่กำหนด
 3. ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
 4. ทำงานผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
 5. ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ
 6. ชื้อของ สดางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
 7. เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
 8. ไม่ซื่อสัตย์
 9. ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
 10. ทูจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
 11. กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
 12. ไม่ตรงต่อเวลา

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์โดยทั่วไปนั้นมี 4 ลักษณะ คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่และต่อประเทศชาติ

1.2 ความสำคัญของความซื่อสัตย์

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ อ้างถึง พระบรมราชาบาท. 2523: 7) เรื่องการทำงานก็ทรงเน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลสมปรารถนา คือ ให้เน้นประโยชน์และเน้นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยแต่เพียงความรู้อย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะว่าความรู้ที่เหมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวเป็นเหมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเน้นปัจจัยที่นำทางให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัยจนบรรลุถึงจุดประสงค์

ความซื่อสัตย์ ถือเป็นคุณธรรมในลำดับต้นที่ต้องมีในตัวบุคคลในสังคมที่เจริญแล้ว ดังเช่นที่พระพุทธเจ้าระบุไว้ในพระธรรม (ธรรมะสำหรับผู้ครองเรือน) อันได้แก่ (1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง (2) ทมะ การมีความข่มใจ (3) ขันติ ความอดกลั้น และ (4) จาคะ การบริจาคทาน

นอกจากนั้นในจรรยาบรรณของวิชาชีพต่างก็มีการระบุถึงความซื่อสัตย์ไว้เสมอ อันหมายถึงความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตน ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และหน้าที่ของตน รวมถึงการซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นอันได้แก่กลุ่มเป้าหมายที่ตนให้บริการ

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

งานวิจัยในประเทศ

วรวรรณินี ราชสงฆ์ (2541) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 ลงมาจำนวน 20 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้เทคนิคแม่แบบมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ใช้บทบาทสมมติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สามารถพัฒนาให้เกิดได้ในตัวผู้เรียนโดยการใช้เทคนิคแม่แบบหรือบทบาทสมมติ

ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การขัดเกลาทางสังคมและลักษณะทางจิตใจกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย โดยศึกษาจากผู้ปกครองและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ซึ่งสุ่มตัวอย่างจาก 4 ภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ นครราชสีมาและสงขลา กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนอิงศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและโรงเรียนทั่วไป แยกเป็นโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 400 คน ผู้ปกครอง 400 คน รวม 800 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนและผู้ปกครองไม่สัมพันธ์กันหมายความว่า ผู้ปกครองมีความซื่อสัตย์ไม่สูง ลูกอาจมีความซื่อสัตย์สูงหรือต่ำก็ได้เช่นกันหากพิจารณาจากผลการวัดระดับความซื่อสัตย์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่ำ คือ การกระทำระหว่างการทำเพื่อให้พ้น การถูกลงโทษกับการกระทำเพื่อต้องการรางวัลและในระดับสูงสุดคือ การทำตามกฎเกณฑ์สังคม (ค่าคะแนน 1.64-4.00) ซึ่งหากเทียบกับช่วงวัยแล้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลายควรจะมีจริยธรรมถึงระดับการทำ

ตามที่ผู้อื่นกระทำหรือการทำตามเกณฑ์ของสังคมจึงอาจอนุมานได้ว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้จำนวนหนึ่งมีระดับจริยธรรมไม่เป็นไปตามวัยหรือตามพัฒนาการทางจริยธรรม

เสาวนิจ นิจอรรถชัย (2547) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชุมชนพุทธ คริสต์และอิสลามในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิดหลักคือ แนวคิดความซื่อสัตย์ โครงสร้างทางสังคม กระบวนการขัดเกลาทางสังคม หลักคำสอนของศาสนา หลักการศึกษาในโรงเรียนศาสนา แนวคิดด้านชุมชนนิยม และใช้คนซื่อสัตย์เป็นตัวอย่าง ซึ่งชุมชนเป็นผู้เลือกจำนวน 50 คน ผลจากการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกพบว่าคุณธรรมความซื่อสัตย์ที่เข้มแข็งเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูที่ใกล้ชิดของพ่อแม่ ความรับผิดชอบและ การพึ่งตนเองเร็วตั้งแต่วัยเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูและพระเป็นแบบอย่างและมีความรู้ด้านวิชาการทันยุคสมัย โรงเรียนเน้นศาสนาควบคู่วิชาการ ชุมชนมีขนาดเหมาะสม มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์กันและมีระบบสาธารณูปโภคดี วัดควรจัดสรรที่ดินให้ประชาชนได้อยู่ใกล้วัดมากที่สุด ชุมชนที่สร้างใหม่ควรจัดให้มีวัดและโรงเรียนเพื่อให้เด็ก ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านได้สร้างความสัมพันธ์กันมากขึ้น ส่วนด้านสื่อโทรทัศน์ภาครัฐควรกำกับดูแลให้มีการจัดรายการธรรมะและรายการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์ให้มากขึ้นและมีเวลาออกอากาศที่เหมาะสม

สุมาลี ภูผาลา (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครองและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย อายุ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนมี 13 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้าง สถานภาพโสด สถานภาพสมรส สถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนได้ร้อยละ 22.00

งานวิจัยต่างประเทศ

ไรท์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524: 44; อ้างอิงจาก Wright. 1975: 44) ได้ศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมซื่อสัตย์ในสถานการณ์ยั่วๆ แบ่งออกเป็น พฤติกรรมโกง ขโมย กล่าวเท็จและการกระทำที่ขัดกับคำสั่งของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ การวัดพฤติกรรมในสถานการณ์ยั่วๆ แบ่งออกเป็นหลายๆ สถานการณ์ ส่วนการวัดพฤติกรรมโดยตรงในห้องเรียนหรือในห้องปฏิบัติการสรุปว่า พฤติกรรมในสถานการณ์ยั่วๆ นั้นเป็นผลของการตัดสินใจของบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสามประเภท ประเภทแรก คือ ลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความเชื่อเชิงจริยธรรม ความสามารถในการบังคับตน ความฉลาด ความภาคภูมิใจ ความวิตกกังวล ความอ่อนแอต่อสิ่งยั่วๆ และลักษณะบุคลิกภาพบางประการ ซึ่งหมายถึงการแสดงอาการทางประสาท (Neuroticism) และบุคลิกภาพแสดงตน (Extroversion) ประเภทที่สอง คือ ลักษณะสำคัญของสถานการณ์ยั่วๆ เช่น ความเสี่ยงต่อการถูกจับได้ คุณค่าของรางวัลที่จูงใจให้อยากได้และการมีตัวแปรซึ่งกระทำความดีหรือชักจูงให้กระทำความชั่ว สาเหตุประการสุดท้าย คือ ลักษณะของสังคมหรือกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ซึ่งอาจมีกฎเกณฑ์ ความเชื่อถือและปทัสฐานที่แตกต่างกัน อันเป็นสาเหตุให้บุคคลจากสังคมหนึ่งมีความซื่อสัตย์มากหรือน้อยกว่าบุคคลในสังคมอื่นๆ ได้

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าวิจัยที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยมีน้อยแต่ส่วนใหญ่ได้ศึกษาจากวิจัยที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ที่เป็นของเด็กประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา และพอจะประมวลได้ว่าความซื่อสัตย์ในเด็กนั้นสามารถพัฒนาและปลูกฝังได้โดยการใช้คำสอน การอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งเทคนิคและกิจกรรมต่างๆ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นสิ่งที่สร้างความรื่นรมย์แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งนิทานที่เล่าสามารถแสดงวัฒนธรรมของแต่ละชาติ เป็นวิธีการที่สามารถกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เริ่มเรียนภาษา โดยเฉพาะกับเด็ก เพราะเรื่องที่นำมาเล่านั้น ผู้เรียนสามารถรับรู้อารมณ์ และเรียนรู้วัฒนธรรมจากเรื่องที่ฟังได้ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของนิทานไว้ ดังนี้

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 16) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดต่อกัน มาตั้งแต่โบราณ โดยเนื้อหาที่เล่า เป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดี เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของคน ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดี และเป็นตัวอย่างแก่สังคม

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540: 45) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ ความคิด หรือค่านิยมบางอย่างให้ผู้ฟัง พร้อมทั้งสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 210) กล่าวว่า นิทาน คือ สื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก

วันเนาว์ ยูเด็น (2542: คำนำ) กล่าวว่า นิทาน คือ ชีวิต เรื่องราวในนิทานที่แท้จริง เป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานมิใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อฟัง อ่านเพื่อสนุก หรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สันหพัฒน์ อรุณธารี (2542: 2) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดยยึด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการเล่าเรื่องให้เข้ากับสภาพการณ์ในเวลานั้นๆ ซึ่งสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม คติสอนใจที่ฟังประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตจากเนื้อหาของนิทาน เพื่อใช้เป็น สื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542: 48) ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า

1. เป็นเรื่องราวที่ผูกขึ้น
2. เป็นเรื่องราวที่เล่าจาเป็นสื่อในการถ่ายทอด
3. เป็นบทประพันธ์ ที่มีลีลาการเล่าแบบเป็นกันเอง
4. เป็นเรื่องเล่าที่มีจุดประสงค์หลัก เพื่อความบันเทิงใจ มีสิ่งสอนใจเป็น

จุดประสงค์รอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 588) นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

วิเชียร เกษประทุม (2547: 1) นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่สืบทอดกันมา เป็นมรดกทาง วัฒนธรรม ใช้มาจาเป็นสื่อในการถ่ายทอด

บุปผา เรื่องรอง (2551: ออนไลน์) นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมา หรือมี ผู้แต่งขึ้นต้องการสอนคนในการดำรงชีวิต เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน นิทานส่วนใหญ่จะ ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ ที่ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังต่างมุ่งสนองความความสุขทางจิตใจของคน

ณัฐวดี ศิลากรณ์ (2556: 26) นิทานเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมา โดยการผูกเรื่องตาม ความคิด จินตนาการ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ ปลุกฝัง คุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมา โดยการผูกเรื่องให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอดแทรกแนวคิด เสริมสร้างจินตนาการ ปลุกฝัง คุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

2.2 ประเภทของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 20-22) แบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทาน และตามเนื้อหาสาระ ที่เป็นเรื่องราวของนิทานออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริง ของมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหาร หรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเรื่อง มักเป็นสถานที่พิเศษ หรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์ หรือ เมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า เทวดา ยักษ์ เป็นต้น

2. นิทานประจำท้องถิ่น หรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมา เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุ ที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การคิด ฯลฯ

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบกับชีวิต และความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ ให้พิถีพิถันละเอียดรอบคอบ และไม่ประมาทช่วยเหลือหรือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ มักเป็นการถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญ ๆ ไว้ มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่า บุคคลที่เป็นบรรพบุรุษนั้นมีความสามารถ และน่าสนใจจริง ๆ

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานเกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริง ลีกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรม แฝงแง่คิด และแนวทางแก้ไข บางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง เป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขที่ตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกที่เป็นสุข เนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบ เรื่องราวแปลก ๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น

สันหัตถ์ อรุณธารีย์ (2542: 17) แบ่งประเภทของนิทาน ตามสภาพการณ์ปัจจุบันออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น สิ่งแวดล้อม
8. ยาเสพติด เป็นต้น

วิเชียร เกษประทุม (2548: 5-9) แบ่งนิทานที่เป็นปัจจุบันไว้ 11 ประเภท ดังนี้

1. เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดจักรวาล
2. นิทานศาสนา มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชน

3. นิทานคติ เป็นการเล่าเรื่องที่ให้เห็นคุณค่าของจริยธรรมและผลแห่งการประกอบกรรมดีและกรรมชั่ว

4. นิทานมหัศจรรย์ เป็นนิทานเกี่ยวกับเทวดา นางฟ้า หรือความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ

5. นิทานชีวิต เป็นการดำเนินเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริง มีความยาวหลายอนุภาค

6. นิทานประจำถิ่น เน้นเรื่องเล่าสืบเนื่องกันมา เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่สำคัญ

7. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องที่อธิบายถึงกำเนิด ความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ

8. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องที่สัตว์เป็นตัวละคร

9. นิทานเรื่องผี มีผีเป็นตัวละครของเรื่อง

10. มุขตลก มีขนาดสั้น ไม่ซับซ้อน สนุกขบขัน ไม่น่าเบื่อ

11. นิทานเข้าแบบ โครงเรื่องมีความสำคัญเป็นรองของแบบสร้าง เช่น นิทานไม่รู้จบ นิทานลูกโซ่

จิรประภา บุญนิตย์ ลออ ชูติกร และ ศรีสมบัติ เทพกาญจนา (2551: 17-21) ได้แบ่งนิทานออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา มีลักษณะที่เห็นได้ชัด คือ เป็นเรื่องค่อนข้างยาว และเป็นเรื่องสมมติว่า เกิดขึ้นในอดีตกาลหนึ่ง ไม่กำหนดไว้ชัดเจนว่าที่ไหน และมักขึ้นต้นว่า “ในกาลครั้งหนึ่ง” ตัวบุคคลในเรื่องไม่ใช่มนุษย์ธรรมดา มีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์

2. นิทานท้องถิ่น มีขนาดสั้นกว่านิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเหตุการณ์เดียว และเกี่ยวกับความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณี ใจกลางหรือคตินิยม

3. เทพนิยายเป็นนิทานที่มีเทวดา นางฟ้า

4. นิทานเรื่องสัตว์ ตัวเอกของเรื่องจะเป็นสัตว์ มีความคิดและการกระทำต่างๆ เหมือนมนุษย์ธรรมดา มักเป็นเรื่องตลกขบขัน และมีคติสอนใจ

5. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับการแสดงปฏิกิริยาไหวพริบ การผจญภัย

จากประเภทของนิทานที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นิทานมีหลายประเภททั้งนิทานที่มีเนื้อหาละเอียดเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน และนิทานที่มีเนื้อหาละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน

ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของนิทาน ดังต่อไปนี้

ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2542: 15-20) กล่าวถึง ความสำคัญของนิทานและประโยชน์ของนิทาน คือ นิทานช่วยให้การนอนหลับของเด็ก เป็นการพักผ่อนที่สมบูรณ์ ช่วงเวลาก่อนนอน

หลับ เป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย และเป็นช่วงที่ดีที่สุดของครอบครัว พ่อแม่จะมีเวลาวางใจได้อยู่กับลูกๆ และเด็กๆ จะอยู่ในภาวะจิตใจที่สงบยินดี รับฟังทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าพ่อแม่ฉวยโอกาสสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นให้เกิดขึ้นด้วยการเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องที่สดชื่น ดึงดูด สงบเยือกเย็น สอดแทรกคติธรรม ข้อเตือนใจที่ดีงาม โดยปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน เด็กก็จะนอนหลับไปด้วยความรู้สึกผ่อนคลาย เก็บเรื่องราวที่ฟังได้ยินได้ฟังนั้น สะสมไว้ในจิตใจ ได้จินตนาการสมมติ และหล่อหลอมรวมกันเข้าเป็นบุคลิกภาพทางความคิดและจริยธรรมที่งดงามของเด็ก ซึ่งจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดขึ้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ภายหลัง ขณะเดียวกันนิทานเป็นสื่อที่จะส่งเสริมให้เด็กรักหนังสือ และรักการอ่าน ถ้าหากครูจัดหนังสือนิทานดีๆ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก มีภาพโตๆ ชัดเจน สีสันสวยงามมาให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะสนใจภาพเมื่อครูอ่านให้ฟัง พร้อมทั้งชี้ภาพให้ดู เด็กจะเกิดความสนใจภาพและสนใจเรื่องอันจะนำไปสู่ การสนใจตัวอักษร ตลอดจนการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจและเจตคติของเด็กในเรื่องการอ่านเป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจใคร่รู้ อยากจะอ่านหนังสือให้รู้เรื่องด้วยตนเอง

อภิรดี สีนวล (2547) เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3-6 ปี เป็นวัยแห่งการเพื่องาน สามารถสร้างจินตนาการมากมายแต่ความจำกัดทางการรับรู้ที่ขาดประสบการณ์ต่างๆ ฉะนั้นเด็กวัยนี้ที่เหมาะสมที่อาจจะเสริมเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความคิดสร้างสรรค์โดยการเล่านิทาน เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวและเตรียมที่จะรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิทานจึงมีความสำคัญในการช่วยส่งเสริมความคิดจินตนาการที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี ทำให้เด็กรักการอ่าน

2.4 คุณค่าของนิทานต่อเด็ก

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 55-56) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานไว้ ดังนี้

1. เด็กเกิดความรู้สึกรอบรู้ หรือเป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็กเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย
3. เด็กมีสมาธิ หรือความตั้งใจที่มีระยะเวลายาวนานขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการดึงดูดให้ผู้ฟัง มีใจจดจ่อกับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่า เรื่องราวที่มีความยาว
4. เด็กจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้ผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
5. ช่วยให้เด็กสามารถใช้กระบวนการคิด ในการพิจารณาแก้ปัญหาได้
6. ช่วยให้เด็กมีความละเอียดอ่อน รู้จักการรับและการให้ มองโลกในแง่ดี
7. สร้างความกล้าให้กับเด็ก ในการแสดงออกผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ
8. เด็กได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
9. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกล ไร้ขอบเขตให้กับเด็ก
10. ช่วยให้เด็กได้รู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้อง

แปลน ฟอร์ คิตส์ (2551) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานไว้ ดังนี้

1. นิทานช่วยสร้างเสริมความผูกพันระหว่างพ่อแม่ ลูก และทุกคนในครอบครัว
2. นิทานช่วยสร้างสมาธิ พัฒนาทักษะการฟัง และการพูด
3. นิทานช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ทศนคติ และนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก
4. นิทานช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และเสริมสร้างจินตนาการอย่างไว้

ชีวิตจำกัด

5. นิทานเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนว Whole Language

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า คุณค่าของนิทานทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างจินตนาการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและทศนคติที่ดีงามให้แก่เด็ก ทั้งนี้ นิทานยังช่วยเสริมสร้างความผูกพันระหว่างพ่อแม่ ลูกและทุกคนในครอบครัว

2.5 หลักในการเลือกนิทาน

ในการเลือกนิทานที่จะเล่าให้เด็กฟัง ครูต้องรู้จักเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เพราะเด็กแต่ละวัย มีความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

พัชรี วาสิวิท (2537: 63) และ สุภัทสร วัชรคุปต์ (2543: 37) ให้แนวทางในการเลือกเรื่องที่จะนำมาเล่า ให้เหมาะสมกับเด็กนักเรียนที่คล้ายคลึงกันไว้ ดังนี้

1. เป็นเรื่องสั้นง่าย แต่มีใจความสมบูรณ์ โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 15-20 นาที มีการดำเนินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว เน้นเหตุการณ์เดียว ให้นักเรียนพอคาดคะเนชื่อได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้เด็กสงสัยว่าอะไรเกิดขึ้นต่อไป เพื่อทำให้เรื่องมีรสชาติน่าตื่นเต้น
2. เป็นเรื่องที่เด็กให้ความสนใจ อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตเด็ก ๆ ครอบครัว สัตว์ หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้
3. เป็นเรื่องที่มีบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กส่วนมาก ไม่สามารถฟังเรื่องราวที่เป็นความเรียงได้ดีพอ และภาษาที่ใช้ต้องสละสลวย ไม่ควรใช้คำศัพท์แสลง (slang) ควรใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ มีการกล่าวซ้ำคำสัมผัส ซึ่งจะช่วยให้เด็กจดจำเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว
4. เป็นเรื่องที่มีตัวละครน้อย ซึ่งประกอบด้วยตัวละครเอกและตัวประกอบ และชื่อของตัวละครเป็นชื่อง่ายๆ ควรเน้นให้เห็นลักษณะเด่นของตัวละครแต่ละตัว เพื่อเด็กจะได้เข้าใจความหมายได้
5. เป็นเนื้อเรื่องที่จบง่ายๆ และน่าพึงพอใจ เมื่อเด็กฟังเรื่องเล่าจบ เด็กควรมีความสุขหรือถ้ามีความทุกข์ ก็ต้องมีคติสอนใจด้วย ซึ่งเนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมสอนใจ และส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม

สมใจ บุญอุรุพิภิญโญ (2539: 7-8) กล่าวว่า การเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง ควรคำนึงถึงอายุ และความสนใจของเด็ก นิทานที่เหมาะสมกับเด็กควรมีภาพประกอบที่ชัดเจน สีสันสวยงาม และเสนอภาพที่สะท้อนความคิดของเด็กในทางที่ดีงาม กระตุ้นจินตนาการ และตอบสนองให้เด็กได้แสดงท่าทางประกอบนิทาน รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของเด็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจ เป็นเรื่องที่มีสัตว์พูดได้ ใช้ภาษาที่ง่ายน่าฟัง

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 59) กล่าวถึง การเลือกนิทานสำหรับเด็กว่า ผู้เล่านิทาน จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความสามารถที่จะแยกแยะ เลือกนิทานให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก นิทานสำหรับเด็กควรมีตัวเดินเรื่อง หรือตัวละครที่มีสัต์ว์พูดได้ เป็นนิทานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางเนื้อหา ได้ธรรมรส รูปแบบการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณภาพ ยกระดับสติปัญญา และจิตใจในทางที่ดี นอกจากนี้ผู้เล่า ยังมีส่วนอย่างมากในการนำเสนอให้นิทานเรื่องนั้นๆ มีความสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยของเด็กมีแง่มุม มีชั้นเชิง และเห็นรายละเอียดที่จะเล่าให้เด็กฟัง ไม่ว่าจะเล่านิทานปากเปล่า นิทานวาดไปเล่าไป และลีลาการเล่า จะต้องส่งผลให้เด็กๆ เห็นภาพ และเกิดความสนุกสนานประทับใจ

จิระประภา บุญนิธย์ ลอ ชูติกร และ ศรีสมบัติ เทพกาญจนา (2551: 59-60) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ควรยึดถือในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก ดังนี้

1. เรื่องง่าย มีโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องดี เด็กสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้
พอสมควร

2. ควรมีบทสนทนาหลายๆ
3. มีการใช้คำซ้ำๆ คำคล้องจองคำที่น่าสนใจ ที่เด็กจำได้ง่ายและรวดเร็ว
4. มีการกลั่นกรองภาษาที่ใช้เป็นอย่างดี และมีชีวิตชีวา
5. เหตุการณ์ในเรื่อง ต้องเป็นเหตุการณ์ที่เด็กที่คุ้นเคย
6. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย และจบลงอย่างน่าพอใจ
7. ไม่ควรมีตัวละครที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้เด็กสับสนได้
8. ความยาวของเรื่อง ต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก

แปลนฟอร์ คิตส์ (2551) กล่าวถึง เส้นห์ของหนังสือนิทานไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาสนุก แฝงข้อคิด ความยาวเหมาะสมกับสามารถในการอ่านของเด็ก
2. ภาพประกอบสีสันสวยงาม หลากหลายเทคนิค ช่วยปลูกฝังรสนิยมด้านศิลปะ
3. ขนาดและรูปแบบของตัวหนังสืออ่านง่าย
4. โครงเรื่อง แนวคิด ระดับภาษา สอดคล้องกับพัฒนาการ และความสามารถ

ของเด็ก

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการเลือกนิทานสำหรับเด็กนั้น นิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง ควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก มีเนื้อหาที่สนุกสนาน มีภาพประกอบที่ชัดเจน สีสันสวยงาม เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก มีตัวละครไม่มากนัก ใช้คำศัพท์ง่าย ตัวละครควรมีลักษณะเด่น เพื่อให้เด็กสามารถเห็นและจดจำได้ง่าย มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยในประเทศ

วาริ นิยมธรรม (2536) ได้ศึกษา ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดกมีพัฒนาการเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา มากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่ากลุ่มควบคุมและกลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา มากกว่ากลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ อย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่สอนโดยใช้นิทานชาดก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 10.23 และกลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 9.2 และกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 7.2

สุภัก ไหวหากิจ (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรม และการเล่นเกมแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานและการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือ มีการรับรู้วินัยในตนเองหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ซ้ำยังไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่พบว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือ โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.87 และค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.80 ตามลำดับและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

ประไพ แสงดา (2544) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4-5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 15 คน ซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง

อภิรดี สีนวล (2547) ได้ศึกษา ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจนจบ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจนจบ มีความสามารถในการแก้ปัญหาดตนเอง และความสามารถในการแก้ปัญหาดตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น มีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจนจบ มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมนิทานจนจบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรภรณ์ ปานทอง (2548) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ในแต่ละช่วงสัปดาห์มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร ปั่นทอง (2550) ได้ศึกษา ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นหัตถ์ประกอบการเล่นเชิดหุ่นมือกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย-หญิง ที่มีอายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์และระหว่างจัดประสบการณ์การเล่นหัตถ์ประกอบการเล่นเชิดหุ่นมือในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ การกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองทั้ง 3 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แบบคะแนนรวมทั้งหมดซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุษณีย์ สมญาประเสริฐ (2551) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเล่นหัตถ์ประกอบการเล่นเกมที่ส่งผลต่อการรักการอ่านของเด็กปฐมวัยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนปฐมวัย ชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีการพัฒนานิสัยรักการอ่าน โดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า คะแนนนิสัยรักการอ่านโดยเฉลี่ย มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วง 8 สัปดาห์ และเมื่อวิเคราะห์คะแนนนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความสนใจด้านเจตคติ ด้านการดูแลเก็บรักษาหนังสือ พบว่า คะแนนนิสัยรักการอ่านทั้ง 3 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับผลวิเคราะห์คะแนนรวมซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิงอร รอดน้อย (2551) ได้ศึกษา พฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเล่นหัตถ์ประกอบการเล่นฝึกปฏิบัติจริงกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาล 1 ผลการศึกษาพบว่า หลังจากจัดกิจกรรมการเล่นหัตถ์ประกอบ การเล่นฝึกปฏิบัติจริง เด็กปฐมวัย มีคะแนนพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์โดยรวมเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตลอด ทุกช่วงสัปดาห์อย่างชัดเจนและรายด้านทุกด้าน คือ มารยาทด้านการทำความเคารพ มารยาทด้านทักทาย และมารยาทด้านการแสดงอิริยาบถเพิ่มขึ้นตลอดทุกช่วงสัปดาห์อย่างชัดเจนเช่นกัน ยกเว้นมารยาทด้านการแสดงอิริยาบถในช่วงสัปดาห์ที่ 5 เท่านั้นที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย แสดงว่า กิจกรรมการเล่นหัตถ์ประกอบการเล่นฝึกปฏิบัติจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย มีพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

อริสา โสคำภา (2551) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอีสป ประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง ในแต่ละช่วงสัปดาห์มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางสังคมโดยรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $P < .01$ และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตลอดช่วงการทดลองยกเว้นสัปดาห์ที่ 3 เท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงลดลงเล็กน้อย เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ และด้านการแบ่งปัน พบว่า คะแนนพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ด้านความร่วมมือช่วงสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ ด้านการช่วยเหลือมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ 1, 6, 7 และสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ และด้านการแบ่งปันสัปดาห์ที่ 1, 2 และสัปดาห์ที่ 3 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ และในช่วงสัปดาห์ที่ 4, 7 และสัปดาห์ที่ 8 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .05$ ในช่วงสัปดาห์ที่ 5-6 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง ส่งเสริมให้พฤติกรรมทางสังคมโดยรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า วิธีการเล่านิทานส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมด้านสังคม ด้านการรักการอ่าน การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะทั้งนี้วิธีการเล่านิทานจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีความสนใจ เด็กสามารถเก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่างๆ จากวิธีการเล่า สามารถสนทนาโต้ตอบและพูดแสดงความคิดเห็นได้

งานวิจัยต่างประเทศ

ดิกสัน จอห์นสัน และ ซอลส์ (Dixon, Johnson; & Salts. 1977: 367-379) ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมการเล่านิทานให้กับเด็กอนุบาล 3-4 ปี ที่โรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ จำนวน 46 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เล่านิทานให้เด็กฟังแล้วแสดงบทบาทประกอบตามเนื้อเรื่อง กลุ่มที่ 2 เล่านิทานให้ฟังพร้อมกับพาไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปสวนสัตว์ ไปซื้อของ กลุ่มที่ 3 เล่านิทานแล้วสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟัง และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ผลพบว่า กลุ่มเด็กที่ได้แสดงบทบาทประกอบตามเรื่องได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเนื้อเรื่องไปด้วย จะพัฒนาจิตลักษณะต่างๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าเมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้วเกิดความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตัวชอบ หรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากพฤติกรรมนั้น และเนื้อหาในนิทานถ้าเป็นเรื่องใกล้ความจริง เช่น เทพนิยายแล้วจะให้ผลดีต่อจิตลักษณะของเด็กได้ดีกว่านิทานที่มีเนื้อหาไกลชีวิตเด็ก

คลอร์ และ เบรย์ (สุภาวดี ไยพิมล. 2533: 30; อ้างอิงจาก Clore; & Bray. 1978: 156) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยทำทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทานนั้น เมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที พบว่า เด็กชายเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ ทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า การวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความมั่นคงเด็กชายที่เคย ล่าสัตว์ ก็เลิกล่าสัตว์ ก็เลิกล่าสัตว์โดยแน่นอน ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงว่า นิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน

3.1 ความหมายของการเล่านิทาน

การเล่านิทาน เป็นวิธีการที่สามารถกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เริ่มเรียนภาษา โดยเฉพาะกับเด็กเพราะเรื่องที่น่าสนใจเล่านั้น ผู้เรียนสามารถรับรู้อารมณ์ และเรียนรู้วัฒนธรรมจากเรื่องที่ฟังได้ การเล่านิทานสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟัง เมื่อนักเรียนได้ฟังเรื่องเล่าจากครู จะจดจำความต่อเนื่องของเรื่องราว ตลอดจนได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ช่วยเสริมประสบการณ์ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานต่อการเรียนรู้ของเด็ก

พัชรี ไชยะสนธิ (2535: 80) ได้กล่าวว่าการเล่านิทานหมายถึง การเล่าเรื่องให้เด็กฟัง และสนทนาโต้ตอบ อภิปรายซักถาม แสดงความคิดเห็น และแสดงท่าทางการประกอบเรื่องราวหรือประสบการณ์รอบตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า

เนื่อน้อง สนั่นสนุน (2541: 35) การเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจ ด้วยการเล่าโดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง สีหน้า อวัจนภาษา ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่าและยังครอบคลุมถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542: 59-62) กล่าวว่า การเล่านิทาน เป็นวิธีการให้ความรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล่าวแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา นอกจากนี้ยังช่วยตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความอยากรู้ อยากเห็น ความสัมพันธ์ ผล ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เนื้อหาของนิทาน ที่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการดังกล่าว จะช่วยให้เด็กสมปรารถนาและมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นิทานจึง มีคุณค่า ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการสอน ที่มีประสิทธิภาพในการชักจูงให้ผู้เรียนได้คล้อยตามตัวกระตุ้นและแรงจูงใจในตัวผู้เรียน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออกซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และบุคลิกภาพของผู้เรียน

2. เป็นเครื่องกระตุ้น และโน้มน้าวให้เด็กเปิดใจ ที่จะยอมรับพฤติกรรมด้านต่างๆ และตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กด้วย

3. เป็นตัวแทนในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย ช่วยปรุงแต่งบุคลิกภาพ แก้ไขพฤติกรรมของเด็ก ให้เป็นไปตามตัวแบบในนิทานที่เด็กชื่นชอบ มีสัมพันธ์อันดีกับบุคคลรอบข้าง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการให้ความรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล่าวแสดงออก การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจด้วยการเล่นโดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่าและยังครอบคลุมถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเองและกระตุ้นความคิดจินตนาการ ไปพร้อมๆ กัน

3.2 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

นิทานและวิธีเล่านิทาน เป็นกิจกรรมการสอนวิธีหนึ่งที่นักการศึกษาให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าและยอมรับว่า นิทานมีความสำคัญต่อเด็ก จุดประสงค์ของการเล่านิทาน มักมุ่งให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นหลัก ส่วนจุดประสงค์อื่นมักขึ้นอยู่กับผู้เล่า นิทานเรื่องเดียวกัน ผู้เล่าอาจมีจุดประสงค์ในการเล่าที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 11-12) กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังนั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ

1. ให้เด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทาน จึงไม่ควรมาจากครูคนเดียว ครูควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองด้วย เพราะการให้เด็กได้เล่านิทานเองจะช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดของตัวเองให้กระจ่าง และพัฒนาภาษา หากครูเล่าเองควรมีการถามตอบโต้ที่ให้เกิดคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย

2. สร้างความรักการอ่านหนังสือให้กับเด็ก เวลาเล่านิทาน เป็นเวลาที่สร้าง ความสนใจในการอ่านหนังสือให้กับเด็กมาก ครูควรเตรียมให้พร้อม โดยการอ่านนิทานเล่มที่จะเล่าให้เข้าใจ จำได้เวลาเปิดหนังสือเสมอตาเด็ก ตาครูจับที่เด็ก คอยสังเกต คอยตั้งคำถามเป็นช่วงๆ เพื่อช่วยให้เด็กทบทวนรายละเอียด และตื่นตัวที่จะฟังอยู่เสมอ เวลาเล่านิทานควรจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ 4 – 5 คน ถ้าไม่ได้ก็ให้เด็กนั่งเป็นวง เห็นหน้าครูชัดเจน และครูเห็นเด็กทุกคน ถ้าเด็กเพลิดเพลินกับนิทานจากหนังสือที่ครูเล่าเด็กจะชอบและสนใจที่จะอ่านหนังสือด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนิสัยรักการอ่าน และความรักหนังสือที่ดี

3. สร้างการเรียนรู้อย่างมีความหมายให้กับเด็ก ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรมหรือแม้แต่การพัฒนาสติปัญญา ก็สามารถใช้นิทานเป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ จุดสำคัญที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ของการเรียนรู้นั้น นอกจากเนื้อหาของนิทานตรงประเด็นแล้ว บรรยากาศในการเล่าก็มีความสำคัญมากผู้เล่าที่ดีต้องสนุกกับการเล่านิทาน และสามารถสื่อสารเรื่องราวในการเล่านิทาน โดยเฉพาะประเด็นที่ต้องการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ การเล่านิทานอาจเล่าซ้ำได้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ถ่ายโยงข้อมูลใหม่เปรียบเทียบ เพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทฤษฎีของเพียเจต์ ที่ว่าด้วยการคิดเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่

จิระประภา บุญนิตย์ ลอ อ ชุตติกร และ ศรีสมบัติ เทพกาญจนา (2551: 23-24) กำหนดจุดมุ่งหมายในการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก เพราะโดยธรรมชาติแล้วเด็กๆ ชอบฟังนิทาน
 2. เพื่อช่วยให้เด็กมีจิตใจเบิกบาน ผ่อนคลายอารมณ์ ความเครียด และสร้างเสริมอารมณ์ขันให้กับเด็ก
 3. เพื่อเป็นการปกป้อง ส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก
 4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็ก
 5. เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้วิชาการต่างๆ ที่สอดแทรกอยู่ในนิทานเรื่องนั้นๆ
 6. เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากอ่านหนังสือ
 7. เพื่อช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็ก มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- แปลน พอร์ คิตส์ (2551) กล่าวถึง ประโยชน์ที่เด็กได้รับจากนิทานไว้ว่า

1. เติบโตเต็มความสนุกสนาน
2. เสริมสร้างจินตนาการความคิดสร้างสรรค์
3. ฝึกสมาธิ
4. พัฒนาทักษะด้านภาษา
5. ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

แอลลิส และ บรูสเตอร์ (Ellis; & Brewster. 1991: 1-2) กล่าวว่า ธรรมชาติของเด็ก เพลิดเพลินกับการฟังการเล่านิทาน ดังนั้นจึงมีการนำนิทานมาเป็นสื่อในการเรียนภาษาต่างประเทศ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. นิทานช่วยสร้างความสนุกสนาน และช่วยพัฒนาทัศนคติในทางบวกในการเรียนภาษาต่างประเทศในอนาคต และเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจเรียนภาษาต่างประเทศ
2. นิทานช่วยสร้างจินตนาการ เด็กสามารถสร้างจินตนาการตัวเองแทนตัวละครในเรื่อง ซึ่งประสบการณ์แห่งการจินตนาการ ช่วยพัฒนาพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์
3. นิทานเป็นเครื่องมือที่สามารถเชื่อมโยงจินตนาการให้สัมพันธ์กับโลกแห่งความเป็นจริงของเด็ก ซึ่งเด็กสามารถสร้างจิตสำนึกของตนเอง ให้เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ระหว่างบ้านกับโรงเรียน
4. การฟังนิทานในห้องเรียน เป็นการป็นประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งการอ่านและการเขียน เป็นเพียงกิจกรรมเดียวเท่านั้น แต่การฟังนิทานสามารถแบ่งปันความรู้สึกต่างๆ เช่น ความสุขจากเสียงหัวเราะ ความตื่นเต้น และการคาดคะเน ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงความสนุกสนานเท่านั้น แต่สามารถช่วยสร้างความมั่นใจ และกระตุ้นพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์ให้ดีขึ้น

5. การฟังนิทานเข้าไปเข้ามา ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษา ในขณะที่ทักษะอื่นๆ ต้องได้รับการกระตุ้นหรือผลักดัน ซึ่งนิทานแต่ละเรื่อง มักจะมีคำ และโครงสร้างประโยคเข้าไปเข้ามา เพื่อช่วยให้เด็กจดจำทุกรายละเอียดได้

6. การฟังนิทาน ช่วยให้ครูแนะนำคำศัพท์ หรือเป็นการทบทวนคำศัพท์ โครงสร้างภาษา โดยเปิดให้เด็กได้จดจำ และเทียบเคียงบริบท โดยใช้ความคิดแล้วค่อยๆ นำไปสู่ คำพูดของเด็กเอง

7. การฟังนิทาน ช่วยพัฒนาการฟังและทักษะอื่นเข้าด้วยกัน โดยผ่านสิ่งต่อไปนี้ คือ สื่อที่มองเห็น ได้แก่ รูปภาพ หนังสือที่มีภาพประกอบ ความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนมา ความรู้ทั่วไป สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของเรื่อง และมีความเกี่ยวเนื่องกับประสบการณ์ตัวเอง

8. นิทานสร้างสรรค์ พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้ต่อเนื่องกับวิชาอื่นๆ ในหลักสูตร

9. การเรียนภาษาอังกฤษจากเรื่องเล่า สามารถวางรากฐานทางภาษาในการ เรียนระดับที่สูงขึ้น จากจุดประสงค์ของการเล่านิทาน ดังที่กล่าวข้างต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเล่านิทานมีจุดประสงค์ เพื่อใช้นิทานเป็นสื่อ การเรียนรู้ เพื่อช่วยพัฒนาด้านภาษา ด้านความคิด อารมณ์ จิตใจ สร้างสมาธิ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3.3 เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็ก

การเล่านิทานให้สนุก และเป็นที่ยินดีของผู้ฟัง มีความจำเป็นที่ผู้เล่าจะต้องมีเทคนิค ในการเล่า ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนอบรม จนเป็นทักษะ หรือเกิดจากความสามารถเฉพาะตัวที่มาจากแต่ดั้งเดิม ทั้งนี้หากครูในฐานะที่เป็นผู้เล่า มีความต้องการเป็นผู้เล่าที่ดี เก่ง มีความสามารถในการจูงใจ นักเรียนที่เป็นผู้ฟัง ควรที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ทดลองปฏิบัติ และเล่านิทานให้เด็กฟังอยู่เสมอเป็นประจำ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทรรศนะ ถึงหลักในการเล่านิทานให้ประสบผลสำเร็จไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2526: 125-126) กล่าวว่า การเล่านิทานนั้น มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัย เป็นอย่างมากโดยเฉพาะเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา การที่ผู้ใหญ่ และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานให้เด็กฟังจะเป็นเครื่องมือช่วยให้เข้าใจเด็กดีขึ้น ซึ่งการเล่านิทานมีประโยชน์และความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยชดเชยและเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เก็บความเรื่องที่ฟังได้ตามสมควรแก่วัย
3. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก
4. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบนิทาน และความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทาน ก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ
5. ปลูกฝังเด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
6. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ ได้ทราบถึงความคิดของเด็กจากการสนทนาหรือซักถามในขณะที่ฟังนิทาน

สรชัย ศรีสุข (2530: 26) กล่าวว่า นิทาน การเล่านิทานเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี เราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หลายๆ ประการ นิทานมีความสำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้คือ

1. เป็นการลดความตึงเครียดที่ขจัดความเบื่อหน่ายของนักเรียนในขณะที่เรียน
2. เป็นการเข้าสู่บทเรียน หรือเตรียมความพร้อมเด็ก
3. เป็นการเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อที่ผิดๆ บางประการ
4. ใช้สอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น
5. ใช้สอนวิชาเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองชอบ เป็นต้น
6. ใช้สอนหรือฝึกทักษะทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นต้น
7. เป็นการฝึกทักษะทางการอ่าน ช่วยให้เด็กรักการอ่าน เป็นต้น
8. ฝึกให้เด็กมีความกล้าที่แสดงออก เช่น การแสดงท่าทางประกอบเรื่องราวที่

กำหนดให้

9. เป็นการสร้างความสนิทสนมและความเข้าใจในตัวละครให้เกิดขึ้นกับเด็ก
10. ช่วยพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ให้กับเด็ก

ครุรักษ์ ภิมยศรักษ์ (2540: 45-46) กล่าวว่า ในการเล่านิทาน สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง จุดเริ่มต้นอยู่ที่การเตรียมให้พร้อม ซ้อมให้ดีของผู้เล่า ผู้ที่จะเล่าจะต้องหาจุดสำคัญของเรื่องให้ครบ และสรุปให้ได้ใจความสำคัญดังนี้ ประโยคแรกในการเริ่มเรื่องควรหาถ้อยคำที่ฟังดูแล้วน่าตื่นเต้น จูงใจให้ติดตามเรื่องต่อไป คอยสังเกตว่าผู้ฟังยังให้ความสนใจกับบทบาทลีลาการเล่าอยู่หรือไม่ ถ้ารู้สึกว่าการเล่าสูญเสียความสนใจ ควรเปลี่ยนบรรยากาศด้วยการหยุดพัก แล้วถามปัญหาอะไรเอ่ย ปัญหาเขาวน หรือปัญหาสนุกๆ การจบเรื่องประโยคสุดท้ายจะปิดเรื่องต้องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประโยคแรกที่เริ่มเรื่อง ผู้เล่าจะต้องคิดและเตรียมไว้ก่อนว่า จะปิดเรื่องด้วยประโยคจึงจะเป็นการสรุปจบที่จับใจผู้ฟัง โดยทั่วไปมักปิดการเล่านิทานด้วยถ้อยคำที่กินใจ ให้ข้อคิด หรือทิ้งท้ายไว้ให้คิด กิจกรรมหลังการเล่านิทานเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย หลังจากเล่านิทานจบควรมีคำถามเกี่ยวกับนิทานที่นำมาเล่าให้เด็กตอบ ซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกี่ยวกับชื่อตัวละครที่สำคัญเหตุการณ์ที่สำคัญ และข้อคิดที่ได้จากการฟัง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 16-17) กล่าวถึง การเล่านิทาน ที่มีขั้นตอน การดำเนินการ เป็นลำดับในแต่ละขั้นตอนของการเล่า ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจแก่ผู้ฟัง แม้ว่านิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ และพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่องกับการเล่าทุกครั้ง ไม่สามารถตั้งใจให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบ เว้นแต่กระบวนการเล่านั้น จะมีขั้นตอนการเตรียมการที่ดี นอกจากจะทำให้เด็กสนใจไปสู่วัตถุประสงค์ที่ผู้เล่าต้องการแล้ว ต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับนิทานที่เล่าด้วย ในการเตรียมการเพื่อการเล่า ครูเป็นผู้เล่า ครูต้องจัดเตรียมเนื้อหาบทนิทานก่อน ถ้าเป็นนิทานที่มาจากหนังสือนิทาน ครูควรต้องอ่านให้เข้าใจ จำเนื้อเรื่องให้ได้ เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือ จะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องราว มี

การหยุดพัก ถามตอบ จะทำให้เข้าใจง่าย ไม่ลื้ม การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน ที่นั่งของครูและเด็กจะต้องใกล้ชิดกัน ครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อย เพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือ หรือภาพอื่นๆ ในระดับสายตาเด็ก ขณะเล่าครูควรจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู ครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการให้เด็กร้องเพลง ดูภาพ หรือกล่าวคำจูงใจ เพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟัง เมื่อพร้อมแล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทาน การดำเนินเรื่องอาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดอย่างเดียว หรือใช้ภาษาท่าทาง หรือใช้สื่อประกอบต่างๆ ทั้งแถบบันทึกเสียงและภาพประกอบ ผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ การสนทนาอาจใช้ภาษาถิ่น หรือใช้คำคุ้นที่เด็กชิน จะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพ และมีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น การสรุปเรื่องขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่อง ด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็น สำคัญของเรื่องลักษณะของตัวแสดงในเรื่อง ความรู้และคำสั่งสอนที่ได้จากเรื่อง เพื่อให้เด็กได้คิดทบทวน และเก็บข้อความรู้จากนิทาน เป็นการย้ำเตือน ทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

จิรประภา บุญนิติย์ ลออ ชุตติกร และ ศรีสมบัติ เทพกาญจนา (2551: 53-58) กล่าวถึง ศิลปะการเล่านิทานพอสรุปได้ ดังนี้

1. เสียงของผู้เล่า ผู้เล่าจะต้องใช้เสียงตัวเอง ให้ได้ความหมายตามจุดประสงค์ เสียงชัดเจน ระดับเสียง และจังหวะเหมาะสมตามท้องเรื่อง
2. ท่าทางของผู้เล่า การทำท่าทางเป็นสิ่งจำเป็น แต่ควรทำเพียงเล็กน้อย เพียงเพื่อให้เด็กเกิดมโนภาพ ไม่ควรเป็นการแสดงที่จริงจัง
3. จังหวะการพูด จะพูดช้าหรือเร็ว ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่เล่า จังหวะการพูด จะทำให้นิทานน่าสนใจ ช่องว่างระหว่างการพูด ทำให้เด็กใจจดใจจ่อว่า ต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น
4. การเตรียมตัวล่วงหน้าของผู้เล่า เพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า เรื่องจะดำเนินไปอย่างไร ผู้เล่าควรจำเนื้อเรื่องในนิทานให้ได้
5. การใช้สายตาทอดไปที่เด็ก เพื่อจะได้เห็นถึงความรู้สึกของผู้เล่า ที่ฉายออกมาทางดวงตา เวลาฟังนิทาน สายตาเด็กจะจับจ้องอยู่ที่ผู้เล่า
6. การใช้คำถาม ถามเด็กขณะเล่า เพื่อเป็นการดึงความสนใจของเด็ก หลังจากเล่านิทานไปได้ระยะหนึ่ง
7. ใช้สื่อประกอบการเล่านิทาน อาจเป็นการวาดภาพ ใช้ภาพประกอบ ใช้หุ่น หรือตุ๊กตาประกอบ จะทำให้บรรยากาศในการเล่านิทาน สนุกสนานน่าสนใจยิ่งขึ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เทคนิคการเล่านิทานมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการเล่านิทานด้วยปากเปล่า เล่านิทานประกอบสื่อและสื่อต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเล่า นิทานจะช่วยให้เด็กสนใจและเข้าใจเรื่องราวของนิทานได้ดี เทคนิคมีหลายแบบทั้งน้ำเสียงของผู้เล่า จังหวะในการพูด การเตรียมตัวของผู้เล่า และการใช้คำถาม ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะหยิบ เทคนิคการเล่านิทานอะไรมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้นๆ

3.4 รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทาน สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเล่าแบบปากเปล่า หรือการใช้อุปกรณ์มาประกอบการเล่า ซึ่งจะช่วยให้ความสนใจ และเพิ่มสีสันให้กับเรื่องที่เล่า และในบางครั้งยังช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ไปด้วย เช่น ทักษะการวาดรูป การพับกระดาษ หรือการแสดง เป็นต้น มีนักการศึกษากล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ ดังนี้

สมใจ บุญอูร์พิกัญญ (2539: 9-10) แบ่งรูปแบบของการเล่านิทานไว้ 8 ประเภท ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า ผู้เล่าจะใช้คำพูดถ่ายทอดเรื่องราว ด้วยเสียงตามธรรมชาติของตนเอง ผู้เล่าบางคนมีความสามารถพิเศษ ในการทำเสียงเลียนเสียงต่างๆ ช่วยให้นิทานน่าสนใจมากขึ้น
2. การเล่านิทานประกอบภาพวาด ในสมัยโบราณมีการเล่านิทานประกอบภาพวาดลงบนพื้นดิน พื้นทราย ฝาผนังของถ้ำ แผ่นหนัง ต่อมาเริ่มวาดลงบนกระดาษและผ้า
3. การเล่านิทานประกอบภาพ ผู้เล่าจะเตรียมหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบสวยๆ ให้ผู้ฟังได้ชม ในขณะที่ฟังนิทาน หนังสือบางเล่มอาจมีเฉพาะภาพ แต่ไม่มีตัวอักษร ผู้เล่าต้องเตรียมเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์กับภาพ
4. การเล่านิทานประกอบเส้นเชือก ผู้เล่าจะเตรียมเชือก นำปลายทั้ง 2 ข้าง มาผูกติดกันใช้นิ้วมือทั้ง 10 นิ้ว ทำเส้นเชือกเป็นรูปต่างๆ หรืออาจใช้เส้นเชือกวางเป็นรูปร่างต่างๆ บนกระดานหรือแผ่นโปสเตอร์
5. การเล่านิทานประกอบหุ่นประดิษฐ์ ผู้เล่าจะเตรียมหุ่นให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ขณะเล่านิทานจะนำหุ่นออกมาแสดงประกอบ หุ่นที่ใช้มีลักษณะหลากหลาย เช่น หุ่นมือ หุ่นถุงกระดาษ หุ่นกระบอก หุ่นถุงเท้า เป็นต้น
6. การเล่านิทานประกอบหุ่นปะ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษ ผ้าสาหลี่ กระดานแม่เหล็ก หรือเวทีจำลอง และเตรียมตัวละครที่ทำจากกระดาษ ด้านหลังติดกระดาษทรายสำหรับติดบนกระดาน ผ้าสาหลี่ จะทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น
7. การเล่านิทานประกอบการพับผ้าเช็ดหน้า หรือการพับกระดาษ ผู้เล่าต้องเตรียมการดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขณะเล่านิทาน ครูต้องสาธิตการพับผ้าหรือกระดาษเป็นรูปสัตว์ รูปดอกไม้ สิ่งของต่างๆ เด็กจะสนุกสนาน ทั้งยังได้ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และสายตาไปด้วย
8. การเล่านิทานประกอบการร้องเพลง ผู้เล่าอาจนำนิทานมาเขียนใหม่ให้เป็นบทเพลงและใส่ทำนอง กระตุ้นให้เด็กสนใจในเพลง คนไทยสมัยก่อน มักนำเนื้อหาของนิทานมาขับร้องทำให้เกิดความไพเราะในการใช้ภาษา เช่น ตำนานดาวลูกไก่

เกริก ยूनพันธ์ (2539: 36-55) กล่าวถึง รูปแบบของการนิทานไว้ ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าเรื่องจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ตั้งแต่การเลือกเรื่องให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟัง นิทานปากเปล่าเป็นนิทานที่ดึงดูดและสร้างความสนใจของผู้ฟัง ด้วยน้ำเสียง แววดา ลีลา และท่าทางประกอบ การเล่าของผู้เล่าที่สง่างาม และพอเหมาะพอดี

2. นิทานวาดไปเล่าไป เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่า นิทานแบบปากเปล่าอยู่มากพอสมควร แต่ต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราว รูปหรือภาพที่เล่าออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่าหรือบางครั้งเมื่อเล่าจบ รูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าเลยก็ได้คือจะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น

3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ ในขณะที่เล่าเป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อที่เตรียมหรือหามา เพื่อใช้ประกอบการเล่า เช่น เล่าโดยใช้หนังสือ นิทานหุ่นนิ้วมือ นิทานเชิด นิทานเชือก เป็นต้น หรือขณะเล่าอาจมีดนตรีประกอบจังหวะ เพื่อให้การเล่าสนุกสนานยิ่งขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 12-14) กล่าวถึง รูปแบบการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียง ไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า การเล่านิทานแบบนี้ ต้องใช้ศิลปะในการพูดที่จูงใจมาก การเล่านิทานปากเปล่าอาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกันเล่า

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้ เป็นการเล่านิทานที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่านิทานปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้ และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตามท่าทางของผู้เล่า สนุกสนานมากขึ้น เพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่า ท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทาน อาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็ก ได้แก่ การทำหน้าตา การแสดงท่าทางกาย หรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ในการเล่ามีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพวาด ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพยนตร์ การที่มีภาพสวยๆ มาประกอบการเล่าเป็นการจูงใจให้เด็กติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็กจะสนุกสนานมากขึ้น ถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพผู้เล่าจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น และร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แอบบันทิกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศ เพื่อกระตุ้นทำให้เกิดความตื่นเต้น อยากติดตาม นอกจากการใช้เสียงเพลงดนตรีแล้ว ในการเล่านิทานเราอาจใช้เสียงเด็กมาประกอบการเล่าได้ เช่น เมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่ง ผู้เล่าอาจชักชวนให้เด็กๆ ที่ฟังร่วมทำเสียงรถไฟวิ่งมาประกอบการเล่า ซึ่งทำให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกสนานไปอีกแบบ

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากากตัวแสดงในนิทานอุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกสนาน ตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่น

ลัดดา เหมทานนท์ (2543: 98-99) การเล่านิทาน เป็นประสบการณ์ทางการศึกษาหลายรูปแบบโดยมีความสุข สนุกสนานเป็นองค์ประกอบสำคัญ ประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับจากการฟังนิทาน เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสังคมและพฤติกรรมต่างๆ ของคนในสังคม แม้แต่บรรยากาศขณะรายการนิทานดำเนินไป เด็กก็จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่าด้วย ทำให้เรียนรู้ถึงการปฏิบัติตนในสังคม เข้าใจบทบาทของตน และมีความพร้อมในการคบหาสมาคมกับผู้อื่น

มิทสึเอะ อิชิทาเกะ (MITSUE ISHITAKE 2541: 22-24 แปลโดยพรอนงค์ นิยมคำ) การเล่านิทานให้เด็กฟังแตกต่างจากการเล่าเรื่องให้ผู้ใหญ่ฟัง เพราะต้องคำนึงถึงอายุ สภาพแวดล้อม และระดับความเข้าใจของเด็กแต่ละคน หากนิทานเรื่องนั้นเหมาะกับเด็กผู้ฟัง เด็กทุกคนจะรู้สึกสนใจ และตั้งใจเข้าไปสู่โลกของนิทาน และเด็ก ๆ เรียกร้องต้องการนิทานอย่างยิ่ง หากพ่อแม่หรือครูเป็นนักเล่านิทานจากใจ เด็ก ๆ จะตั้งใจฟังและเติบโตเป็นคนที่มีความรู้รอบรู้ ผู้ใหญ่ส่วนมากสนใจแต่ด้านการสั่งสอนความรู้ให้แก่เด็ก โดยลืมนิทานเป็นพื้นฐานของการศึกษา เป็นการพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้นเป็นคนที่สามารถพึ่งตนเองได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ວ່านิทานมีความหมายและมีคุณค่าพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้เป็นอย่างดี ครูปฐมวัยควรเล่านิทานให้เด็กฟังทุกวัน โดยเลือกหนังสือนิทานภาพ และอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่าให้เด็กเกิดความตื่นเต้น ได้รับความสนใจและเปลี่ยนบรรยากาศแห่งการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ให้เด็กมีโอกาสรับรู้สัมผัสเรื่องราวสิ่งแปลกใหม่สำหรับชีวิตวัยเด็กที่กำลังค้นหาคำตอบและสั่งสมประสบการณ์เพื่อรอวันเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจรอบรู้ และเท่าทันเป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัย พฤติกรรมและบุคลิกภาพที่ดีงาม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและอาจเติบโตเป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีงามสู่ไปบุคคลรุ่นต่อไป

3.5 องค์ประกอบของการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเรื่อง จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่หลากหลายซึ่งผู้เล่าควรคำนึงถึงความเหมาะสม และให้ความสนใจ ดังต่อไปนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 14-15) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. ตัวผู้เล่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการเล่านิทาน เทคนิค วิธีการ ภาษา ท่าทาง ความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเล่านิทาน ถือเป็นศิลปะเฉพาะตัวของผู้เล่านิทานสามารถฝึกฝนได้ ผู้เล่านิทานที่ดีต้องมีอารมณ์ และสนุกกับการเล่า มีความพร้อมที่จะให้นิทานสนุกสอดคล้องกับสถานการณ์ขณะเล่านิทานได้

2. เนื้อหานิทาน นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือ นิทานที่มีความถูกต้องชัดเจนในเรื่องของภาษา เนื้อหาสั้น ง่าย เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เกี่ยวกับผู้ปกครอง พี่น้อง เพื่อนเล่น สัตว์เลี้ยง ไม่ว่าจะเป็นนิทานที่นำมาเล่า หรือผู้เล่าแต่งเองก็ตาม ถ้าเนื้อหาในนิทานมีความสัมพันธ์กับเด็กมา เด็กจะสนใจมากกว่านิทานไกลตัว นิทานที่เด็กฟังและสนใจมาก เช่น เด็กไม่ชอบกินผัก ครูเล่านิทานเรื่องหนูน้อยชอบกินผักให้ฟัง ประการหนึ่งที่สำคัญคือ เนื้อหาในนิทานต้องเป็นบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กไม่ชอบการเล่าแบบบรรยายความ ที่มีเนื้อหายาวๆ ตัวละครมากๆ เพราะเด็กยังไม่สามารถถ้อยเรื่องราวจับจับได้

3. สื่อประกอบการเล่านิทาน สื่อที่ใช้ประกอบการเล่านิทาน เป็นตัวขยายความในนิทานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในรายละเอียด ท่าทางของตัวแสดง และบรรยากาศ ทำให้เด็กมีจินตนาการติดตามเรื่องราวได้อย่างแจ่มชัด อีกทั้งสนุกตื่นเต้น ด้วยการกระตุ้นจากสื่อประกอบการเล่านิทาน ซึ่งผู้เล่าอาจสร้างสื่อขึ้นเองหรือซื้อจากสื่อสำเร็จรูปก็ได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเล่านิทานมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ผู้เล่า เนื้อหานิทาน และสื่อประกอบการเล่านิทาน ซึ่งผู้เล่าควรเลือกเรื่องที่จะนำมาเล่า และสื่อประกอบการเล่า ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน การเล่านิทานจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี

3.6 สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน

การเล่านิทานมีความสำคัญมากสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะเรื่องของการเลือกสื่อที่ใช้ประกอบการเล่านิทานทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง เพราะเด็กในช่วงวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น การเลือกสื่อที่เร้าต่อความสนใจของเด็กจะช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และติดตามเรื่องราวที่ฟังตลอดทั้งเรื่องการจัดเตรียมสื่อที่เหมาะสมและมีการฝึกใช้สื่อมาก่อนการเล่าจะช่วยให้ผู้เล่าเกิดความมั่นใจในการเล่า ร่าเริงและประสบผลดี

นุจรี ตรีโรจนวงศ์ (2530: 13-14) มีความคิดเห็นเรื่องสื่อที่ใช้ประกอบการเล่านิทานว่ามีหลายอย่างด้วยกัน คือ

1. การวาดภาพประกอบการเล่านิทาน
2. ใช้หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
3. ใช้ภาพประกอบ
4. ใช้เพลงประกอบ
5. ใช้นิ้วมือประกอบการเล่า
6. ใช้สวมหุ่นนิ้วมือ
7. ใช้กระดาษสีหรือวัสดุตามธรรมชาติ
8. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประกอบการเล่านิทาน
9. ใช้คนจริงประกอบการเล่านิทาน

ไพพรรณ อินทนิล (2534: 113-148) อุปกรณ์การเล่านิทานช่วยกระตุ้นผู้ฟังให้เกิดความสนใจในนิทานมากยิ่งขึ้น สื่อที่ใช้ในการเล่านิทานสามารถแยกประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. รูปภาพ
 - 1.1 ภาพประกอบจากหนังสือสำหรับเด็ก
 - 1.2 ภาพวาด
 - 1.3 ภาพแปะ
 - 1.4 การใช้ภาพวาดติดกระดุม
 - 1.5 การใช้ภาพจากโฆษณา
2. หุ่นต่างๆ ได้แก่
 - 2.1 หุ่นเงา
 - 2.2 หุ่นมือ
 - 2.3 หุ่นถุงมือ
 - 2.4 หุ่นถุงกระดาษ
 - 2.5 หุ่นนิ้วมือ

2.6 หุ่นหน้ากากหรือหุ่นใส่ตัวคน

2.7 หุ่นงามือ

2.8 หุ่นเชิด หรือหุ่นกระบอก

2.9 หุ่นชัก

3. ดนตรีประกอบการเล่นนิทาน

4. เชือกและสิ่งของต่างๆ ประกอบการเล่นนิทาน

5. การแสดงท่าทางประกอบการเล่นนิทาน

6. การใช้นิ้วมือประดิษฐ์เป็นตัวละคร

7. กระดาษพับเป็นรูปต่างๆ

8. การเล่นนิทานโดยใช้สื่อที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน อาทิเช่น ตะกร้า ตุ๊กตา ไข่ไม้

เสื้อผ้า ฯลฯ

เกริก ยूनพันธ์ (2539: 92-93) สื่อที่ใช้ในการเล่นนิทานมีหลากหลาย ซึ่งพอจะกล่าวได้

ดังนี้

1. การเล่นนิทานด้วยหนังสือ
2. การเล่นนิทานประกอบหุ่นกระดาษ
3. นิทานหุ่นนิ้วมือ และนิทานหุ่นนิ้วเจาะรู
4. นิทานหุ่นมือ
5. นิทานหุ่นมือ
6. นิทานหุ่นเชิด
7. นิทานหุ่นชัก
8. นิทานหุ่นงา
9. นิทานพับกระดาษ
10. นิทานตัดกระดาษหรือฉีกกระดาษ
11. นิทานประกอบการปั้น
12. นิทานผ้าเช็ดหน้า
13. นิทานแผ่นป้ายสำลี
14. นิทานหน้ากาก

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สื่อมีความสำคัญมากในการเล่นนิทาน เพราะสื่อที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความสนใจของเด็กและทำให้เด็กเกิดความสุขสนทนากับสื่อที่นิยมนำมาประกอบการเล่นนิทาน ได้แก่ รูปภาพ หุ่นต่างๆ วัสดุตามธรรมชาติ และตัวผู้เล่าก็เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่เหมาะสมควรมีขนาดที่เหมาะสมกับวัยของผู้ฟังไม่เล็กหรือใหญ่เกินไปใช้วัสดุที่หาได้ง่าย มีสีสันสวยงามมีความแข็งแรงทนทาน

3.7 หลักการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้สนุกและเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟัง จะต้องฝึกอบรมจนเป็นทักษะหรือเกิดจากความสามารถเฉพาะตัวที่มีมาแต่เดิม หากผู้เล่ามีความต้องการเป็นผู้เล่านิทานที่ดี เก่งมีความสามารถในการจูงใจเด็กที่เป็นผู้ฟัง ควรที่จะศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ ทดลองปฏิบัติและเล่านิทานให้เด็กฟังอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ สันหพัฒน์ อรุณธารี (2542: 25) กล่าวว่า การเล่านิทานผู้เล่าจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า
2. การดัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทานของผู้เล่า
4. การลงมือเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเล่าให้ราบรื่นตลอด ด้วยรูปแบบและเทคนิค

เฉพาะของผู้เล่าเอง

5. สถานที่และเวลาที่ใช้เล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเพื่อความเหมาะสม
6. การติดตามผลการเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วย

ว่าให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 78-79) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานที่ครูควรทราบดังนี้คือ

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัย ใช้เรื่องที่ดีชนะความชั่วเสมอไปและผู้เล่าต้องจำเนื้อเรื่องได้ทุกตอน
2. เสียงผู้เล่าจะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจน ระดับเสียงและจังหวะพูดถูกต้อง ต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใส่ความรู้สึกลงไปในน้ำเสียง ถ้าผู้เล่าสามารถทำเสียงสูงต่ำ ทำเป็นเสียงเด็ก เสียงคนแก่ หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้ เด็กจะยิ่งสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ท่าทาง ถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมากนัก แต่เน้นที่ภาพ หากไม่มีภาพประกอบ ก็ควรใช้ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาส แต่อย่าใช้มากเกินไป ฟังระวังให้เป็นไปตามธรรมชาติ
4. จังหวะ จังหวะการพูดเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ให้นิทานน่าสนใจ
5. อารมณ์ ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เล่า เช่น อารมณ์รื่นเริง ความรู้สึกตื่นเต้น หรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
6. ข้อตกลง ก่อนฟังนิทาน ควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงในขณะที่ฟังนิทาน
7. เวลาในการเล่า เด็กอายุ 4-5 ขวบ หรือ 5-6 ขวบ ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2549: 40-41) กล่าวว่า หลักการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลักปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่า หรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง เป็นเรื่องที่ต้องพิถีพิถันและพิจารณาให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก

2. นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะสำหรับเด็ก

3. นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก

4. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกฝังจินตนาการของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอายุ 4-6 ขวบ เป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดและจินตนาการ

5. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่องและพฤติกรรม มีภาษาเหมาะสม ชัดเจน ง่าย และเสนอแนะวิธีแก้ปัญหาแก่เด็ก ๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการสร้างสรรค์ ใช้ความเพียร มานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา

6. ในการเลือกควรเลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ในการเล่าแต่ละครั้ง ควรจะมีเนื้อหาเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลายแนว

7. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารที่แปลกใหม่ ครูสมควรนำมาเลือกเล่าให้เด็ก ๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุวุฒิภาวะ และประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

8. นิทานที่เหมาะสมแก่การเลือกนำมาเล่าให้เด็กฟัง ควรเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก

9. นิทานที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมง่าย ๆ ซึ่งเด็กปฐมวัยทำได้ เช่น การช่วยเหลือตนเอง การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การดูแลรักษาเครื่องใช้ เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าหลักการเล่านิทาน ผู้เล่าต้องเลือกเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับวัย เสียงของผู้เล่าจะต้องให้เด็กฟังทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจน ควรมีท่าทางประกอบบ้างแต่ไม่ควรมาจนเกินไป ในการเล่าต้องมีจังหวะและอารมณ์ในการเล่าจะทำให้เด็กมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และในการเล่านิทานแต่ละครั้งควรสร้างข้อตกลงในการฟังร่วมกัน

3.8 ขั้นตอนการเล่านิทาน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 16-17) กล่าวถึง การเล่านิทาน มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับแต่ละขั้นตอนของการเล่า ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจผู้ฟัง แมวนิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ และพร้อมที่ฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่อง กับการเล่าทุกครั้ง ไม่สามารถดึงให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบ เว้นแต่กระบวนการเล่านั้นจะมีขั้นตอนการเตรียมการที่นอกจะทำให้เด็กดำเนินไปสู่จุดประสงค์ของผู้เล่าที่ต้องการแล้ว ต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับการฟังนิทานด้วย ในการเตรียมการเพื่อเล่านิทาน ถ้าครูเป็นผู้เล่าควรจัดเตรียมเนื้อหาในนิทานก่อน ถ้าเป็นนิทานที่มาจากหนังสือนิทาน ครูต้องอ่านให้เข้าใจจำเนื้อเรื่อง

ให้ได้ เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือจะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องราว มีหยุดพัก ถามตอบ จะทำให้เข้าใจง่ายขึ้น

1. การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน ที่นั่งของเด็กกับครูต้องใกล้ชิดกัน ครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อย เพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือ หรือภาพอื่นๆ บนตักในระดับสายตา ขณะเล่าควรจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู แล้วครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็ก ด้วย การร้องเพลง ดูภาพ หรือกล่าวคำจูงใจ เพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟัง เมื่อพร้อมแล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทานหากมีจุดประสงค์ของการฟังต้องบอกเด็กด้วย

2. การดำเนินเรื่องอาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดเพียงอย่างเดียว หรือใช้ภาษาท่าทางหรือใช้สื่อประกอบต่างๆ ทั้งแถบบันทึกเสียงและภาพประกอบ ผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ บทสนทนา อาจใช้ภาษาถิ่น หรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชิน จะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพ และความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น

3. การสรุปเรื่อง ขั้นตอนสุดท้ายของการนิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง ลักษณะของตัวแสดงในเรื่อง ความรู้และคำสอนที่ได้จากเรื่อง เพื่อให้เด็กได้คิด ทบทวน และเก็บข้อความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือน ทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน

งานวิจัยในประเทศ

ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2539) ศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนกลับบ้าน และเด็กปฐมวัยที่จัดกิจกรรมก่อน กลับบ้านปกติ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนกลับบ้านมีวินัยในตนเอง สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

พจมาน เทียนมนัส (2539) ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์ และประกอบการวาดภาพ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบ การแสดงละครสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ

อลิสรา เพ็ชรรัตน์ (2539) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการจับใจ ความของเด็ควัยอนุบาล โดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำมีความสามารถในการจับใจความ และการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานแบบ ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราณี ปริยวาที (2551) ศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานและติดตามผล พบว่าเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานและติดตามผล มีการพัฒนาจริยธรรมหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอยู่ในระดับดีมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ลาร์ท และ มาสัน (Lartz ; & Mason. 1988: 193-208) ศึกษากรณีเด็กคนหนึ่งที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขียนยังไม่ได้ ได้เล่าเรื่องที่ตนเองได้ยิน เรื่องที่สมบูรณ์ในครั้งแรก และมีการเล่าซ้ำในแต่ละสัปดาห์รวมเวลา 8 สัปดาห์ มีการบันทึกเทป เพื่อวิเคราะห์ดูการเปลี่ยนแปลง และธรรมชาติของเด็กในการเล่าเรื่องนั้นๆ กลับอีกครั้งผลพบว่า เด็กสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้โดยการเล่ากลับในช่วงแรก 2 สัปดาห์แรก จะสั้นๆ จากนั้นเด็กจะพยายามเล่าเรื่องโดยพยายาม ที่จะอ่านหนังสือตัวโตๆ ในเรื่อง จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้แนะนำว่า เด็กที่มีการอ่านเรื่องให้ฟังที่บ้านสามารถใช้กิจกรรมการอ่านซ้ำช่วยได้ และในที่สุดเด็กก็จะเล่าเรื่องนั้นกลับได้ใกล้เคียงกับเรื่องที่ได้อ่านจริงๆ จนนำไปสู่การอ่านเองได้

ซิมป์สัน (Simpson. 1988) ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วย ส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือช่วยให้เด็กพัฒนา ความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจนละเอียดลออ ครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of a T-Unit) ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ

ดิกสัน จอห์นสัน และ ซอลท์ (Dixon, Jonson; & Salf. 1977: 367-379) ศึกษาเด็ก 4 กลุ่มในจำนวน 3 กลุ่ม ให้ได้รับการเล่านิทานให้ฟัง ดยแต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้ฟัง นิทานแล้วมีการสนทนาหรือพาไปศึกษาสถานนอกสถานที่ หรือแสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า ในการฟังนิทานนั้นถ้าเด็กได้ฟังนิทานแล้ว เด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบ หรือตัวละครที่ประสบผลสำเร็จ และยังพบว่าเนื้อเรื่องในนิทาน ถ้าเป็นเรื่องใกล้ความจริงจะได้ผลดีต่อความคิดของเด็กได้ดีกว่า นิทานที่มีเนื้อเรื่องไกลชีวิตจริงของเด็ก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน การเล่านิทาน และการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า นิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง ควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก มีเนื้อหาที่สนุกสนาน มีภาพประกอบที่ชัดเจน สีสันสวยงาม เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก มีตัวละครไม่มากนัก ใช้คำศัพท์ง่าย ตัวละครควรมีลักษณะเด่น เพื่อให้เด็กสามารถเห็นและจดจำได้ง่าย มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

เพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดขึ้นจาก การที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยพื้นฐานที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด 2 ลักษณะ คือ (แสงเดือน นันทเปารยะ. 2547: 14 - 15)

1. การจัดการภายในโดยวิธีรวมกระบวนการต่างๆเข้าเป็นระบบ (Organization)
2. การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม (Adaptation) เกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

2.1 Schema หมายถึง ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ในตัวเด็ก ในเด็กเล็กจะมี Schema อยู่ไม่มากนัก แต่เมื่อเด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวก็จะทำให้เกิด Schema มากขึ้น

2.2 การซึมซับ (Assimilation) หมายถึง การที่เด็กได้มีการปะทะกับสิ่งแวดล้อมแล้วซึมซับสิ่งนั้นเข้ารวมกับ Schema เดิม เช่น เด็กเห็นวัวแต่คิดว่าเป็นหมา เพราะมีลักษณะร่วมที่คล้าย ๆ กัน

2.3 การปรับเปลี่ยนความคิด (Accommodation) โดยเป็นการปรับเปลี่ยนความคิดเดิมหรือการสร้าง Schema ใหม่ได้ เช่น เด็กเห็นวัวแต่คิดว่าเป็นหมา แต่เมื่อมองดูชัด ๆ แล้วเห็นถึงความแตกต่าง จึงชี้มือและถามแม่ว่า “ตัวอะไร?” แม่บอกว่า “วัว” เด็กจึงสร้าง Schema ใหม่เป็นวัวขึ้นมาจากการปรับเปลี่ยนความคิดภายใน

2.4 ความสมดุล (Equilibration) เป็นกระบวนการสมดุลระหว่างการซึมซับ (Assimilation) จากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวมากเท่าไร เด็กก็จะได้เรียนรู้มากขึ้น และก็เป็นผลให้เกิดประสบการณ์และทักษะที่เพิ่มพูนยิ่งขึ้นไป

เพียเจต์ ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางสติปัญญา ออกเป็น 4 ขั้น แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะขั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 39-40)

ขั้นที่ 1 ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว อายุ 0-2 ปี เด็กได้เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส เช่น ปาก หู ตา สิ่งแวดล้อมรอบตัว

ขั้นที่ 2 ขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ อายุ 2-6 ปี เรียนรู้ภาษาพูด สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ทำทางในการสื่อความหมาย รู้จักสิ่งที่เป็นตัวแทน (Representation) โครงสร้างสติปัญญาแบบง่าย ๆ สามารถหาเหตุผลอ้างอิงได้ มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองอย่างมาก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) เลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติตามคิดแบบรูปธรรม อายุ 7-11 ปี รับรู้รูปธรรมได้ดี ใช้เหตุผลสร้างกฎเกณฑ์เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นนามธรรม

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการคิดแบบนามธรรม อายุ 11-16 ปี รู้จักคิดหาเหตุผล มีระบบความคิด ตั้งสมมติฐาน แก้ปัญหา พัฒนาสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ มีความคิดเท่าผู้ใหญ่

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner's) ได้จำแนกความสามารถทางสติปัญญาไว้ 9 ด้าน (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 39-40) ดังนี้

1. สติปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง

2. สติปัญญาด้านตรรก และคณิตศาสตร์ (Logical / Mathematics Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข

3. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual / Spatial Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถมองเห็นภาพของทิศทางแผนที่

4. สติปัญญาด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว (Body / Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเองแสดงออกทางความคิด รวมถึงผู้ที่มีความสามารถทางความคล่องแคล่ว ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความไวทางประสาทสัมผัส

5. สติปัญญาด้านดนตรี (Musical/Rhythmic Intelligence) หมายถึงผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี

6. สติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น

7. สติปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการรู้จักตนเอง รู้จุดอ่อน รู้จุดแข็ง มีความรู้เท่าทัน อารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเองและเข้าใจตนเอง

8. สติปัญญาด้านการรักษาระบบชาติ (Naturalistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจ ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ

9. สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง เข้าใจเหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ในโลก

บรูเนอร์ (Bruner, 1967: 6) กล่าวว่า เด็กสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้สอน และการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ความพร้อมเป็นสิ่งที่สามารถให้เกิดเร็วขึ้นได้โดยการจัดสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับขั้นพัฒนาการ โดยแบ่งขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาและการคิดเป็น 3 ขั้น โดยจะกล่าวถึงช่วงปฐมวัย เพียง 2 ขั้น คือ

1. Enactive representation (ขั้นการกระทำ) เด็กเรียนรู้จากการกระทำ
2. Iconic representation (ขั้นจินตนาการ) พัฒนาการทางความคิดในขั้นนี้อยู่ที่การมองเห็นและการใช้ประสาทสัมผัส เด็กเริ่มเข้าใจและเรียนรู้ความสัมพันธ์รอบ ๆ ตัวมากขึ้น

บรูเนอร์ ได้แบ่งขั้นตอนพัฒนาของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้นตอน

1. การเรียนรู้จากการสัมผัส (The Enactive Stage) เด็กเรียนรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ เรียนรู้จากการกระทำและการสัมผัส
2. การเรียนรู้จากภาพและความจำ (The Iconic Stage)
3. การเรียนรู้จากสัญลักษณ์ (The Symbolic Stage) การนำความคิดไปพัฒนาหลักสูตร

ทฤษฎีพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจต์และบรูเนอร์ ให้ความสำคัญทางความพร้อมของผู้เรียน ดังนั้นการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะกับวัย จัดความยากง่าย รายละเอียดของเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัยและอายุสมอง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นได้ต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงกับความสนใจของเด็ก ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกหลักการตรงตามพัฒนาการของเด็กและคำนึงถึงวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้การที่เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการลงมือปฏิบัติจริงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมีการเรียนรู้ มีพัฒนาการ สังคมประสบการณ์ให้เจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล ที่สำคัญ ครูต้องมีความเข้าใจในทฤษฎีการเรียนรู้ จึงจะจัดกิจกรรมที่สอดคล้องและส่งเสริมเด็กได้

4.2 ความหมายของการเรียนรู้

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้หลายท่าน ดังนี้

โคลน์ (Klean. 1991: 2) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเชิงทดลอง ที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเชิงสัมพันธ์ถาวรของพฤติกรรม ซึ่งอธิบายไม่ได้ด้วยสภาวะ ทางอารมณ์ชั่วคราว วุฒิภาวะ หรือการตอบสนองโดยกำเนิด

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542: 77) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง “กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ หรือการฝึกหัด ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร และเป็นผลมาจากการฝึกหัดเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่มีผลมาจากการใช้ยาหรือสิ่งเสพติด หรือวุฒิภาวะ (Maturity) เราไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้”

อรนุช ลิมตศิริ (2542: 24) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการฝึกหรือจากประสบการณ์ที่ได้รับ จากนิยามนี้ จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้มีองค์ประกอบใหญ่ๆ 3 องค์ประกอบ คือ

1. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม พฤติกรรมนั้นอาจเป็นการแสดงออกทางด้านการพูด การเขียน หรือแสดงท่าทางก็ได้ ซึ่งพฤติกรรมแสดงออกก่อนการเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้จะแตกต่างกัน

2. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เกิดจากการได้รับประสบการณ์ หรือการฝึกฝน และต้องมีการฝึกซ้ำเป็นระยะเวลาหนึ่ง ส่วนการเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกิดจากการบรรลุวุฒิภาวะ เช่น การเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยต่างๆนั้นถือว่าเป็นไปโดยธรรมชาติ ไม่ได้เกิดจากการฝึกหัด จึงไม่ได้เรียกว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

3. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น จะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลที่เกิดจากการฝึกหัดนั่นเอง แสดงว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจะต้องคงอยู่กับบุคคล เป็นระยะที่ยาวนาน ภายหลังจากที่บุคคลนั้นได้เกิดการเรียนรู้แล้ว เช่น การที่เด็กได้เรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งในโรงเรียน เช่น ภาษาต่างประเทศ และเมื่อโตขึ้นจำสิ่งที่เรียนไม่ได้เลย แต่เมื่อมาเรียนซ้ำอีกครั้งนั้น สามารถเรียนได้เร็วกว่าเด็กที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนในสมัยเด็กมาก่อน นั้นแสดงว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมัยที่เป็นเด็กนั้นยังคงอยู่ในลักษณะที่ค่อนข้างถาวร

สิริมา ภิญโญนต์พงษ์ (2545: 29) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิม เป็นพฤติกรรมค่อนข้างถาวร การเรียนรู้ของเด็กเป็นผลมาจากประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม และมีการฝึกฝนตั้งแต่วัยทารก ซึ่งมีอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม การปฏิสัมพันธ์ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2546: 45-46) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือสิ่งเร้าและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนี้ หมายถึงรวมถึงพฤติกรรมที่เห็นภายนอก และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงระบบการทำงานในสมอง และระบบความรู้สึกทั้งด้านที่เกี่ยวกับสติปัญญาและอารมณ์

พัชรี สวนแก้ว (2546: 85-86) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมที่สังเกตได้ องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ วุฒิภาวะ และความพร้อม ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและความสามารถที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด

นักสวรรณ ชื่นฤาดี (2550: 25) การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอกและภายในของมนุษย์ โดยผ่านประสบการณ์ฝึกฝน เพื่อให้เกิดทักษะในทุกด้าน และทักษะที่เกิดขึ้นใหม่นี้จะเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร และสามารถนำทักษะนี้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยสามารถสังสมประสบการณ์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิม ซึ่งการเรียนรู้ของเด็กมีผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก โดยผ่านประสบการณ์การฝึกฝน ฝึกทักษะต่างๆ ในทุกด้าน การเรียนรู้ของเด็กที่เกิดขึ้นใหม่นี้จะเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร

4.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ (2523: 76-81) ได้กล่าวถึงเป้าหมายและหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยพอสรุปได้ดังนี้

การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาไปในรูปแบบที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ครูจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุที่มาของพฤติกรรมและลักษณะพัฒนาการโดยทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมพัฒนาการดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกับความพร้อม วุฒิภาวะ ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของเด็ก ตลอดจนป้องกันหรือแก้ไขการกระทำที่อาจเป็นปัญหาได้อย่างเหมาะสม

หลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้เด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงสิ่งดังต่อไปนี้

1. ต้องเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก
2. ต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

3. ต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของเด็ก

4. ต้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ อุปกรณ์ในการจัดการควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องซื้อหาทั้งหมดอาจนำวัสดุในท้องถิ่นที่ดัดแปลงทำเป็นอุปกรณ์ต่างๆ ได้

พัฒนา ชัชพงศ์ (2531: 7) ได้ประมวลหลักการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมไว้ดังนี้

1. เป็นการปูพื้นฐานให้กับเด็ก โดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นหลัก การจัดกิจกรรมปูพื้นฐานทักษะทางด้านการเรียนรู้เป็นการฝึกฝนการใช้ประสาทสัมผัส

2. บูรณาการหน่วยประสบการณ์เข้าด้วยกัน การจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ได้แบ่งเป็นรายวิชา แต่จัดรวมกัน (บูรณาการ) เป็นหน่วยประสบการณ์ โดยแต่ละหน่วยจะประมวลทุกวิชาให้เด็กได้เรียนรู้

การบูรณาการ หมายถึง การจัดรูปแบบกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ โดยยึดถือตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง และนำเด็กที่ต้องการจะเรียนรู้ในทุกด้านมาลำดับความสำคัญของประสบการณ์ จัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการและชีวิตของเด็ก หลักการบูรณาการที่เหมาะสมคือ

1. ยึดตัวเด็กเป็นสำคัญ เน้นเรื่องที่เด็กสนใจใกล้ตัวเด็ก ให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม ความยากง่ายของกิจกรรมควรมีปะปนกัน
2. สอดคล้องกับพัฒนาการ เด็กปฐมวัยมีความสนใจในสิ่งแวดล้อมรอบตัว ฉะนั้นจึงเลือกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เด็กคุ้นเคยมาให้เด็กได้เรียนรู้
3. ให้ประสบการณ์กว้างขวาง เมื่อเด็กพบเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เด็กมีโอกาสได้ประสบการณ์หลายด้านพร้อมกัน ดังนั้นการช่วยให้เด็กได้ประโยชน์เต็มที่ จึงน่าจะจัดประสบการณ์แก่เด็กในรูปแบบบูรณาการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี ว่า ไม่จำกัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ควรยืดหยุ่นให้มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่เด็กสนใจ และสาระการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดโดยมีหลักในการจัดดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
2. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต
3. จัดการประเมินพัฒนาการ ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
4. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

จากเอกสารและงานวิจัย จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นได้ง่ายถ้าเด็กพร้อมซึ่งการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมจะสร้างการเรียนรู้ที่ดี และสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมไปจากเดิมเมื่อได้รับประสบการณ์ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2545) ซึ่งการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมต้องเหมาะกับวัย สภาพท้องถิ่น และสภาพเด็ก (ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ, 2523) การเล่านิทานเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่สามารถสร้างการเรียนรู้ ที่สำคัญสามารถกลมเกลียวส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมทำให้ผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงาม โดยเฉพาะเด็กที่มีความละเอียดอ่อนจะรู้จักรับและมองโลกในแง่ดี (เกริก ยุ้นพันธ์, 2539) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำนิทานที่มีสาระความซื่อสัตย์มาเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ให้กับเด็กทั้งด้านการพูด การปฏิบัติและความรับผิดชอบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 222 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน เด็กจำนวน 20 คน ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยของธีรเดช สุนทร (2549: 145) มาเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกเด็กปฐมวัยที่มีคะแนนความซื่อสัตย์น้อยและอยู่ในกลุ่ม 20 คนสุดท้ายมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. นิทานอีสปที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์
2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
3. แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานของ ทศนีย์ อินทรบำรุง (2539) กรภัสสร ประเสริฐศักดิ์ (2539) สุภค ไหวหากิจ (2544) ปราณี ปริยวาที (2551)
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความซื่อสัตย์
3. คัดเลือกนิทานอีสปที่ปรากฏในท้องตลาดและมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ จำนวน 25 เล่ม แล้วดำเนินการดังนี้

3.1 จัดกลุ่มนิทานอีสปที่แบ่งซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์เป็นความซื่อสัตย์ทาง คำพูด การปฏิบัติ และความรับผิดชอบ พร้อมส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเหมาะสม

3.2 ส่งนิทานอีสปจากข้อ 3.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูประจำชั้นอนุบาล 1 และ 2 จำนวน 10 ท่าน (รายชื่อดังปรากฏในภาคผนวก ค) พิจารณาคัดเลือกนิทานที่มีสาระสอดคล้องกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่ต้องการโดยพิจารณาเลือกนิทานที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันมากที่สุด ตั้งแต่ 9-10 ท่านได้นิทานอีสปที่เหมาะสม จำนวน 12 เรื่อง จำแนกตามหมวดดังตารางที่ 1

ตาราง 1 รายชื่อนิทานอีสปจำแนกตามหมวดพฤติกรรมความซื่อสัตย์

ชื่อนิทาน	พฤติกรรมความซื่อสัตย์
1. นกกางเขน	การพูด
2. ชายหนุ่มกับม้าแพะ	
3. เด็กเลี้ยงแกะ	
4. คางคกเจ้าเล่ห์	
5. ทรัพย์ในดิน	การปฏิบัติ
6. พ่อค้ากับเพื่อน	
7. กากับหอยแมลงภู่	
8. สุนัขกับเงา	

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อนิทาน	พฤติกรรมความซื่อสัตย์
9. พ่อค้ากับทอง	ความรับผิดชอบ
10. สามเกลอจอมขี้ขลาด	
11. มดกตัญญู	
12. สุนัขจิ้งจอกหางด้วน	

4. สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป จำนวน 24 แผน โดยกำหนดรูปแบบ ของการจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย จุดประสงค์ อุปกรณ์ ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นนำ หมายถึง การเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ คำคล้องจอง เพลง การพูดคุยนันทนา อย่างใดอย่างหนึ่งให้สอดคล้องกับนิทานที่จะเล่า

4.2 ขั้นเล่า หมายถึง เป็นการดำเนินกิจกรรมการเล่าที่ครูเป็นผู้เล่าโดยเด็กมีส่วนร่วม ในการสนทนา ถามตอบและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยเน้นย้ำเรื่องของความซื่อสัตย์ตาม จุดประสงค์ของแต่ละครั้ง

4.3 ขั้นสรุป หมายถึง เป็นการสรุปเรื่องราวโดยเด็กสรุปด้วยการตอบคำถาม และ แสดงความคิดเห็นว่าสาระนิทานสอนเรื่องความซื่อสัตย์อะไรและอย่างไร

5. นำนิทานและแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 นำนิทานและแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรม จุดประสงค์ เนื้อหา จำนวน 24 กิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 ในการตัดสินนำไปใช้ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ผศ.สิริมณี บรรจง

อาจารย์สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อาจารย์พจนา ชีวะะพันธ์

ครูชำนาญการพิเศษ (ปฐมวัย)

โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) สพป.ราชบุรี

อาจารย์ประเมิญ สังขจร

ครูชำนาญการพิเศษ (ปฐมวัย)

โรงเรียนวัดดอนโพธิ์ศรี สพป.ชัยนาท

5.2 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มเติมรายละเอียดของขั้นตอนในการเล่าว่า ระหว่างเล่าให้กำหนดบทบาทครูและบทบาทเด็กให้ชัดเจน ขั้นสรุปให้กำหนดคำถามให้ตรงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่ต้องการเน้น ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน หลังจากเล่านิทานด้านละ 2 เรื่อง รวมทั้งหมด 6 เรื่องพบว่าควรเพิ่มคำถามให้ตรงประเด็น เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น และนำข้อบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

การสร้างแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานของ ทศนีย์ อินทรบำรุง (2539) กรภัสสร ประเสริฐศักดิ์ (2539) สุภัก ไหวหากิจ (2544) ชีรนุช สุนทร (2549) ปราณี ปรีวาที (2551)

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์

3. สร้างแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

3.1 การพูด

3.2 การปฏิบัติ

3.3 ความรับผิดชอบ

4. สร้างคู่มือในการประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ โดยให้สอดคล้องกับแบบประเมินแต่ละชุดที่ได้สร้างขึ้นในข้อ 3

5. นำแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์และคู่มือในการประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและด้านการวัดผลการศึกษา 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ผอ.อานาต เหลือน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสโมสร สพป.ชัยนาท

อาจารย์ลำไย รุ่งเรือง ครูชำนาญการพิเศษ (ปฐมวัย)

โรงเรียนวัดศรีสโมสร สพป.ชัยนาท

อาจารย์ภรณ์ ปานจันทร์ ครู คศ. 1

โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) สพป.ราชบุรี

ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่ามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงรูปภาพให้มีขนาดที่เหมาะสม ภาษาที่ใช้ควรเป็นคำง่ายๆ เข้าใจง่ายสำหรับเด็ก กระชับไม่ยาวจนเกินไปและมีความชัดเจนสอดคล้องกับความจริงมากที่สุด

6. ปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์และคู่มือในการประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นตรงกันคือ ภาษาที่ใช้ควรเป็นคำง่ายๆ เข้าใจง่ายสำหรับเด็ก กระชับไม่ยาวจนเกินไป ปรับภาพให้มีขนาดใหญ่และให้เหมาะสมกับเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการประเมินสำหรับเด็ก

7. นำแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

8. นำแบบประเมินที่ผ่านการคัดเลือกมาหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินซึ่งแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น .82

9. นำแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้ในการประเมิน พฤติกรรมความซื่อสัตย์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยการทดลองกลุ่มเดียว (One-Group Pretest-Posttest Design) เพื่อความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ประเมินก่อน	ทดลอง	ประเมินหลัง
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

เมื่อ	T ₁	แทน	การประเมินก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์
	X	แทน	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	T ₂	แทน	การประเมินหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์

ขั้นตอนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันอังคาร พุธและพฤหัสบดี วันละ 30 นาที รวม 24 ครั้ง ระยะเวลาในการทำกิจกรรมอาจยืดหยุ่นตามความสนใจของเด็ก โดยมีแผนการทดลองดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มประชากรที่เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) จำนวน 1 ห้องเรียน
2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการทดลอง
3. ประเมินพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยเป็นเวลา 1 สัปดาห์ก่อนการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
4. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสถานที่ดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานตามแผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
5. ดำเนินการทดลอง การจัดกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันอังคาร วันพุธและวันพฤหัสบดี วันละ 30 นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เวลา 09.30-10.00 น.

ตาราง 3 กำหนดการจัดกิจกรรมเล่านิทานในการทดลอง

สัปดาห์ที่	วันที่	นิทานเรื่อง	พฤติกรรมความซื่อสัตย์
1 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	นกกาผู้โง่เขลา	การพูด
	2. พุธ	พ่อค้ากับเพื่อน	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	สามเกลอจอมยุ่ง	ความรับผิดชอบ
2 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	ชายหนุ่มกับม้าแพะ	การพูด
	2. พุธ	กากับหอยแมลงภู่	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	มดกตัญญู	ความรับผิดชอบ

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	วันที่	นิทานเรื่อง	พฤติกรรมความซื่อสัตย์
3 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	เด็กเลี้ยงแกะ	การพูด
	2. พุธ	สุนัขกับเงา	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	สุนัขจิ้งจอกหางด้วน	ความรับผิดชอบ
4 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	คางคกเจ้าเล่ห์	การพูด
	2. พุธ	ทรัพย์ในดิน	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	พ่อค้ากับทอง	ความรับผิดชอบ
5 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	นกกาผู้โง่เขลา	การพูด
	2. พุธ	พ่อค้ากับเพื่อน	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	สามเกลอจอมยุ่ง	ความรับผิดชอบ
6 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	ชายหนุ่มกับม้าแพะ	การพูด
	2. พุธ	กากับหอยแมลงภู่	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	มดกตัญญู	ความรับผิดชอบ
7 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	เด็กเลี้ยงแกะ	การพูด
	2. พุธ	สุนัขกับเงา	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	สุนัขจิ้งจอกหางด้วน	ความรับผิดชอบ
8 เวลา 09.30 – 10.00	1. อังคาร	คางคกเจ้าเล่ห์	การพูด
	2. พุธ	ทรัพย์ในดิน	การปฏิบัติ
	3. พฤหัสบดี	พ่อค้ากับทอง	ความรับผิดชอบ

6. ประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบประเมินชุดเดียวกับที่ใช้ประเมินก่อนการทดลอง

7. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยไปวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการทดลอง โดยนำข้อมูลไปหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อิสระกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 56) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 62-63) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum$	แทน	ผลบวกหรือผลรวม
	X	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนนักเรียน

3. ตรวจสอบคุณภาพของการประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านความเที่ยงตรงของ เนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 246-250) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับ จุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. การหาค่าความเชื่อมั่นของการตรวจให้คะแนนที่ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมระหว่างคะแนน X กับ Y

5. การตรวจสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test สำหรับ dependent samples โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2536: 164) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ผลต่างของคะแนนสังเกตหลังเรียนและก่อนเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนสังเกตหลังเรียนและก่อนเรียน
	$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนสังเกตหลังเรียนและก่อนเรียนยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การแปลผลระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

การแปลผลระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน คือ การพูด การปฏิบัติ และความรับผิดชอบ กำหนดการแปลผลโดยรวมและจำแนกรายด้าน ดังนี้

เกณฑ์การจัดระดับการประเมินโดยรวม

ภาพรวมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย คะแนนเต็ม 45 คะแนน เกณฑ์ แปลผล ดังนี้

คะแนนระหว่าง 36.00-45.00 แปลผล เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์อยู่ในระดับสูง

คะแนนระหว่าง 26.00-35.00 แปลผล เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 15.00-25.00 แปลผล เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ

เกณฑ์การจัดระดับการประเมินจำแนกรายด้าน

จำแนกรายด้านพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย แต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 15 คะแนน เกณฑ์แปลผล ดังนี้

คะแนนระหว่าง 11.68-15.00 แปลผล เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์อยู่ในระดับสูง

คะแนนระหว่าง 8.34-11.67 แปลผล เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 5.00-8.33 แปลผล เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\overline{D}$	แทน	ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t
p	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
$**$	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยรวม และจำแนกรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยจำแนกโดยรวม และรายด้านทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน

1. ระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยรวม และจำแนกรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยรวม และจำแนกรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

พฤติกรรมความซื่อสัตย์	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การพูด	9.30	0.57	ปานกลาง	12.25	1.02	สูง
การปฏิบัติ	9.55	0.51	ปานกลาง	12.90	0.79	สูง
ความรับผิดชอบ	9.70	0.47	ปานกลาง	13.40	0.75	สูง
รวม	28.55	0.95	ปานกลาง	38.50	1.57	สูง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 ปรากฏว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน มีระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์โดยรวมก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังการทดลองอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าทุกด้านระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลางแต่หลังการทดลองอยู่ในระดับสูง

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยจำแนกโดยรวม และรายด้าน
ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยจำแนกโดยรวม และรายด้าน
ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

พฤติกรรมความซื่อสัตย์		$\bar{X}$	S.D.	t	p
การพูด	ก่อนการทดลอง	9.30	0.57	12.00**	.00
	หลังการทดลอง	12.25	1.02		
การปฏิบัติ	ก่อนการทดลอง	9.55	0.51	20.11**	.00
	หลังการทดลอง	12.90	0.79		
ความรับผิดชอบ	ก่อนการทดลอง	9.70	0.47	22.58**	.00
	หลังการทดลอง	13.40	0.75		
โดยรวม	ก่อนการทดลอง	28.55	0.95	24.84**	.00
	หลังการทดลอง	38.50	1.57		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 ปรากฏว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยหลังจาก
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ คำพูดตรง การไม่เอาของผู้อื่น
และความรับผิดชอบ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากิจกรรม
การเล่านิทานอีสปสามารถช่วยเพิ่มระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองเป็นการศึกษาผลของการเล่นทานอีสปที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานโดยจำแนกเป็นรายด้าน คือ การพูด การปฏิบัติ ความรับผิดชอบ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทาน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์และ แนวทางสำหรับครูและผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ในการพิจารณาเลือก กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย มีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลงานของการวิจัย โดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยจำแนกด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการเล่นทานอีสปที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย โดยจำแนกด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นทาน

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานอีสปมีระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์หลังการทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่างสุวนิช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 222 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสงช่วงสุนิข) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน เด็กจำนวน 20 คน ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยของธีรยุทธ สุนทร (2549: 145) มาเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกเด็กปฐมวัยที่มีคะแนนความซื่อสัตย์น้อยและอยู่ในกลุ่ม 20 คนสุดท้ายมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. นิทานอีสปที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์
2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
3. แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการทดลอง

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการประเมินเด็กก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์
3. ดำเนินการทดลองกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่สร้างขึ้นเป็นเวลา 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 3 วันวันละ 30-40 นาที
4. เมื่อจัดกิจกรรมครบ 8 สัปดาห์ และประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์หลังการทดลอง โดยแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ชุดเดิมกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
5. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการทดลอง นำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำข้อมูลไปหาค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยใช้สถิติ t-test สำหรับ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ การพูด การปฏิบัติ และความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปมีการเปลี่ยนแปลงด้านความรับผิดชอบเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการปฏิบัติและการพูด

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเล่านิทานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่างสุวนิช) สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้ผลการวิจัยที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน หลังจากการทดลองมีระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงขึ้น และแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง 24.55 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 29.50 และวิเคราะห์ข้อมูลภายในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน พบว่า เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรม ความซื่อสัตย์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองและเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ในระดับสูงทุกด้าน สามารถอภิปรายได้ 3 ประเด็นดังนี้

- 1.1 ด้านการพูด พบว่าพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป $\bar{X} = 9.30$, S.D. = 0.57 อยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป พบว่าเด็กมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดสูงขึ้น $\bar{X} = 12.25$, S.D. = 1.02 อยู่ในระดับสูง ในด้านพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดของเด็กนั้นหลังจากที่จัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปไปแล้วนั้นเด็กมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปสามารถบอกความรู้สึก หรือความคิดที่ตรงจริง ใช้คำพูดที่ไม่โกหก ไม่หลอกลวง เช่น หลังจากเด็กฟังนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ เด็กเห็นพฤติกรรมของจิมมี่ที่พูดโกหกจนไม่มีใครเชื่อถือจึงไม่มีใครอยากเป็นเหมือนจิมมี่ เด็กๆ ก็จะพูดแต่ความจริงกับคุณครู

- 1.2 ด้านการปฏิบัติ พบว่าพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการปฏิบัติของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป $\bar{X} = 9.55$, S.D. = 0.51 อยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปพบว่าเด็กมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดสูงขึ้น $\bar{X} = 12.90$, S.D. = 0.79 อยู่ในระดับสูง ในด้านพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการปฏิบัติของเด็กนั้นหลังจากที่จัด กิจกรรมการเล่านิทานอีสปไปแล้วนั้นเด็กสามารถปฏิบัติได้โดยไม่ต้องพูดบอกหรือแนะนำ คือ การไม่หยิบ ไม่ทำลาย หรือแย่งของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อเก็บของได้แล้วส่งคืน เช่น เมื่อเด็กพบเห็นสิ่งของที่หล่นที่พื้นก็สามารถเก็บมาให้ครูตามหาเจ้าของได้

1.3 ด้านความรับผิดชอบ พบว่าพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป $\bar{X} = 9.70$, S.D. = 0.47 อยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน อีสปพบว่าเด็กมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดสูงขึ้น $\bar{X} = 13.40$, S.D. = 0.75 อยู่ในระดับสูง ในด้านพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านความรับผิดชอบของเด็กนั้นหลังจากที่จัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปไปแล้ว เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงที่ตกลงร่วมกันในห้องได้ เช่น หากใครเล่นของเล่นเสร็จแล้วต้องการเปลี่ยนไปเล่นอย่างอื่นต้องเก็บของเล่นเก่าให้เรียบร้อยก่อนที่จะเปลี่ยนไปเล่นอย่างอื่นได้

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน หลังจากการทดลองมีระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงขึ้น และแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง 24.55 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง 29.50 แสดงให้เห็นว่าเด็กมีระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ดีขึ้น และสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมความซื่อสัตย์ดีขึ้นสามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1 กิจกรรมการเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่สอนทักษะการฟังให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กปฐมวัยชอบฟังนิทาน เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินมากขึ้นและเนื้อหาสาระของนิทานยังให้ ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพราะนิทานมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเด็กทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความหวัง สบายใจ ให้ความอบอุ่นทางใจ ช่วยเสริมสร้างอุปนิสัยที่ดี เป็นคนซื่อสัตย์ เป็นคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตากรุณา มีน้ำใจกว้างขวางขึ้น รู้จักอดทน และรอคอยในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง (พรทิพย์ วินโกมินทร์ . 2542: 5-6) จะเห็นได้ว่าการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมสำคัญที่ครูควรจัดให้เด็กทุกคนและเด็กสามารถเรียนรู้พฤติกรรมที่ดีจากเนื้อหาในนิทานได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัค ไหวหากิจ (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานคดิธรรม และการเล่นเกมแบบร่วมมือ พบว่า กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานคดิธรรม มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมแบบร่วมมือ

2.2 การจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ในการวิจัยนี้ได้เปิดโอกาสในการสนทนาและแสดงความคิดเห็นของตนเองร่วมกับครูและเพื่อนในระหว่างกิจกรรมโดยเด็กสามารถโต้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ข้อคิดที่ได้รับ คำสอนที่ปลูกฝังพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ขณะที่ทำกิจกรรมเด็กสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องนิทาน บางคนเล่าให้เพื่อนฟังได้ในขณะที่ครูเล่าจบไปแล้ว ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ตัวอย่างเช่นนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะสอนพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูด เด็กได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจคือถ้าเราโกหกแบบจ๊มมีก็จะไม่มีใครเชื่อถือนิทานเรื่องกากับหอยแครง เด็กได้เสนอพฤติกรรมความซื่อสัตย์เพิ่มเติมได้แก่ เราควรทำอะไรด้วยตนเองก่อน ไม่ควรไปแย่งของคนอื่นมาเป็นของตนเอง และนิทานเรื่องสามเกลอจอมขี้เกียจสอนพฤติกรรมความรับผิดชอบ เด็กได้ยกตัวอย่างความรับผิดชอบที่ควรทำ เช่น การทำหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ตั้งใจเรียนหนังสือ มาถึงโรงเรียนแล้วต้องเก็บของของตนเองให้เรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับสรุข ศรีสุข (2530) ที่บอกว่านิทานเหมาะกับการสอนจริยธรรมแก่เด็ก อาทิ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

2.3 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการประเมิน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน พบว่า คะแนนพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยหลัง กิจกรรมการเล่านิทานมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงขึ้น สามารถอภิปรายได้ว่าการฟังการเล่านิทานนั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยชอบมาก การที่เด็กได้ฟังนิทานที่มีการสอดแทรกความซื่อสัตย์อยู่ในเนื้อเรื่องและสื่อออกมาทางตัวละครที่อยู่ในนิทาน จะทำให้เด็กเกิดการรับรู้และ เข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เล่านิทานโดยให้หนังสือนิทานประกอบการสนทนา ย่อมทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากจะทำนิทานและติดตามเรื่องราวจนจบด้วยความตั้งใจและเมื่อนิทานจบมีการสรุป สนทนาและตอบคำถามที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ตามเนื้อเรื่องในนิทานนั้น รวมทั้งบทบาทของตัวผู้วิจัยที่มีการสอดแทรกความรู้ตามวัตถุประสงค์ในทุก ขั้นตอนของกิจกรรมและ จะให้การเสริมแรงทันทีโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำชมเชยในกรณีที่ เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึง ความซื่อสัตย์จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สอดคล้องกับผลวิจัยของวาริ นิยมธรรม (2536) สามารถสรุปได้ว่า สิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำเพราะเหตุใดและควรปฏิบัติตนอย่างไรให้เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกตจากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับครูและให้ความสนใจ ดังนี้

1. นิทานที่เลือกใช้จะต้องเป็นนิทานที่มีรูปภาพชัดเจน ขนาดใหญ่ เพื่อที่เด็กจะได้เห็น อย่างชัดเจนในเวลาที่คุณเล่านิทาน
2. คำถามที่เด็กชอบมากเป็นคำถามเกี่ยวกับที่ให้คุณได้แสดงความคิดเห็นจากนิทาน ครูควรตั้งคำถามให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานที่เล่า และให้เด็กได้ตอบคำถามจากนิทานโดยครูเป็นผู้ตั้งคำถามเด็กจะมีความสนใจมากขึ้นถ้ามีของรางวัลหากเด็กตอบถูก
3. กระตุ้นเด็กให้มีส่วนร่วมทางความคิดในการอภิปราย ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น โดยที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กมีการตั้งคำถามเพื่อถามเพื่อน ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นของตนเองและของเพื่อน ทำให้ได้ความคิดที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยนำเทคนิคอื่นมาใช้เป็นกิจกรรม เช่น การใช้เพลง เกมและการละเล่นมาประกอบการเล่านิทานเพื่อประเมินประสิทธิภาพ
2. ควรมีการติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้วเป็นระยะๆ เพื่อศึกษาความ คงทนของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในตัวเด็ก

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี).
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2541, เมษายน). การเล่านิทาน. การศึกษาปฐมวัย. 2(2): 10-19.
- . (2543). การสอนแบบจิตปัญญา: แนวการใช้ในการสร้างแผนการสอนระดับอนุบาลศึกษา.
กรุงเทพฯ: สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2545). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- . (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ. (2547). คุณธรรมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. กรุงเทพฯ:
รายงานการวิจัย.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). แผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา
ชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2540). นักเล่านิทานสร้างนักอ่าน. กรุงเทพฯ: สารพัฒนาหลักสูตร.
- จิระประภา บุญยนิทย์. (2551). วิธีช่วยให้เด็กรักการอ่าน: สำหรับพัฒนาเด็กอนุบาลและช่วงชั้น
ปีประถม 1-3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จิราพร ปั่นทอง. (2550). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่า
นิทานประกอบการเชิดหุ่นมือ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). การศึกษาเด็กโครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
พิษณุโลก: พิณเนศ.
- ณัฐวดี ศิลากรณ์. (2556). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่า
นิทานประกอบการหุ่น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของ
นักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน แจ่มสว่าง. (2542). นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. สงขลา: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ทัศนีย์ อินทรบำรุง. (2539). วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
ก่อนกลับบ้าน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นภัสวรรณ ชื่นฤทัย. (2550). การพัฒนาสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนื่อน้อง สนับบุญ. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผา เรืองรอง. (2551). เทคนิคการเล่านิทาน. นครศรีธรรมราช: สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- บุษณีย์ สมญาประเสริฐ. (2551). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นเกมที่มีผลต่อการรักการอ่านของเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2546). การศึกษาที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.
- ประไพ แสงดา. (2544). ผลของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี ปรีวาที. (2551). การพัฒนาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานและติดตามผล. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แปลน พอร์ คิดส์. (2551). “นิทาน” มหัศจรรย์แห่งการเรียนรู้ของเด็ก. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเด็ก.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พจมาน เทียนมนัส. (2539). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี ไชยะสนิต. (2535). เอกสารประกอบการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- พัชรี วาตวิท. (2537). นิทานกับเด็ก. กรุงเทพฯ: วารสารคหเศรษฐศาสตร์.
- พัชรี สวนแก้ว. (2546). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). เทคนิคการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ. (2523). เด็กก่อนวัย. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- มานิดา ลีโชนวลิต. (2544). การวิเคราะห์นิทานชาดกที่ส่งเสริมสันติธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- มิตสึเอะ อิชิทาเกะ. (2541). พรอนงค์ นิยมคำ แปล. “นิทานพื้นฐานของการศึกษา”, นิทานเพื่อการอ่าน.
กรุงเทพฯ: สมพันธ์องค์กรเพื่อการพัฒนาหนังสือ.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พุทธศักราช 2542. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป. (2548). กระบวนการสร้างนิทานเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลัดดา เหมทานนท์. (2543). “การเล่านิทาน”, กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ส่งเสริมทางวิชาการ.
- วันเนาว์ ยูเด็น. (2542). นิทานคือชีวิต. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- วารี นิยมธรรม. (2536). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
สำหรับเด็กปฐมวัย. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรวรรณ ราชสงฆ์. (2541). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติ
ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ ปานทอง. (2548). ผลของการเล่านิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อ
พฤติกรรมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกษประทุม. (2548). นิทานพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: พ.ศ.พัฒนาพิมพ์.
- ศึกษาในเทศ, หน้อยกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2525). รายงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมของ
ครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน.
กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สันหพัฒน์ อรุณธารี. (2542). นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. ภูเก็ต: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สมใจ บุญอุรพีภิญญา. (2539). “นิทานสำหรับคุณหนู”. วารสารการศึกษา. กรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ ปริประณะ. (2542). นิทานความสำคัญและประโยชน์. ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สรราช ศรีสุข. (2530). เปรียบเทียบองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมเกมนิทาน
และปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2545). การวัดและประเมินเด็กแนวใหม่: เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2550). ECD201 การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- สุดาวดี ไยพิมล. (2533). ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2544). เปรียบเทียบการรับรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภัทสร วัชรคุปต์. (2543). ชุดการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี ภูผาลา. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2534). แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย. (2547). การปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ชุมชนพุทธ คริสต์ อิสลาม = *Honesty ethics formation: Buddhist, Christian and Muslim communities*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงเดือน นันทเปารยะ. (2547). การจัดการศึกษาแบบโรงเรียนบ้านสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ในสังคมไทย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรนุช ลิ้มตศิริ. (2542). “กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการคิดของเด็กปฐมวัย”. เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน. หน้า 24-34.
- อิงอร รอดน้อย. (2551). พฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการฝึกปฏิบัติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิรดี สีนวล. (2547). ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อริสา โสคำภา. (2551). พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอัสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อลิสา เพ็ชรรัตน์. (2539). การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาลโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

Dixon, Jonson and Salt. (1977). *Journal of Personality and Social Psychology*.

Ellis, Gail; & Brewster, Jean. (1991). *The Storytelling Handbook: A guide for Primary Teachers of English*. London: Penguin Group.

Lartz; & Mason. (1988). *Consistent Practice with Retelling Directs*. Chicago: Retrieved.

Simpson, T. (1988). *Characteristics of Oral Language Used by Selected Four-Year Olds in Story Retellings (Ph D)*, University of Missouri-Columbia.

ภาคผนวก ก

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่าทานอีสป
- ตัวอย่างการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่าทานอีสป

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป

คำชี้แจง

พฤติกรรมความซื่อสัตย์ เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด เนื่องจากเป็นวัยที่สามารถฝึกและปลูกฝังให้มีการซึมซับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ได้ง่ายกว่าเด็กในวัยอื่นๆ การส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ให้กับเด็กปฐมวัยนั้นสามารถทำได้หลายวิธีโดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานอีสปที่ให้ได้ฝึกพฤติกรรมความซื่อสัตย์ การเล่านิทานอีสปก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ เพราะโดยธรรมชาติแล้วเด็กปฐมวัยทุกคนชอบฟังนิทาน ครูจึงสามารถสอดแทรกสิ่งที่ต้องการสอนเด็กหรือพฤติกรรมความซื่อสัตย์ให้กับเด็กได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ด้านการพูด ด้านการปฏิบัติ และด้านความรับผิดชอบ

เนื้อหา

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป 24 กิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานอีสป

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานจัดในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 30-40 นาที
2. การปฏิบัติกิจกรรมดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 สร้างข้อตกลงในการฟังนิทาน
 - 2.2 ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ คือ
 - 2.2.1 ช้่นนำ ครูเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้คำคล้องจอง เพลง การพูดคุยนันทนา อย่างใดอย่างหนึ่งให้สอดคล้องกับนิทานที่จะเล่า

2.2.2 ขั้นเล่า ครูดำเนินกิจกรรมการเล่าที่ครูเป็นผู้เล่าโดยเด็กมีส่วนร่วมในการสนทนา ถามตอบและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ตามจุดประสงค์ของการเล่านิทานอีสป

2.2.3 ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องราวโดยเด็กสรุปด้วยการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นว่าสาระนิทานสอนเรื่องความซื่อสัตย์อะไรและอย่างไร

บทบาทของครู

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปให้เข้าใจ
2. จัดเตรียมสื่อและสร้างข้อตกลงเบื้องต้นกับเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในขณะฟังนิทาน
3. ระหว่างดำเนินกิจกรรมการเล่านิทาน ครูใช้คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่กำหนดไว้ในแผนตามจุดประสงค์ของการเล่านิทานแต่ละเรื่อง
4. ในการสรุปนิทาน ครูเชิญชวนให้เด็กทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในขณะที่ได้ร่วมกิจกรรม
5. ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ครูให้เด็กทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ถ้าเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ไม่ชัดเจน ครูชี้แนะให้ถูกต้อง

บทบาทของเด็ก

1. ปฏิบัติตามข้อตกลงในการฟังนิทาน
2. ตั้งใจฟังนิทานระหว่างร่วมกิจกรรมการเล่านิทาน
3. แสดงความคิดเห็นและทบทวนหลังจากจบการเล่านิทาน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. นิทานอีสปจำนวน 12 เรื่อง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมของเด็กในการฟังนิทาน
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามขณะปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป

กิจกรรม นิทานเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็ก ๆ พูดความจริง รักษาคำพูด ไม่หลอกลวง
2. ให้เด็กรู้ว่าเมื่อทำผิดแล้วต้องยอมรับผิดและต้องพูดความจริง
3. เพื่อเพิ่มสมาธิการฟังให้กับเด็ก
4. กระตุ้นการมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า”
2. เด็กและครูสร้างข้อตกลงในการฟังนิทานร่วมกัน

ขั้นเล่า

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานอีสป เรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”
2. ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”
3. ครูกระตุ้นการฟังและติดตามเรื่องราวโดยปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ระหว่างที่ครูเล่านิทานอยู่นั้นมีการเสริมแรงเด็กตลอดเวลา เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นระหว่างการเล่า และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

3.2 ระหว่างที่ครูเล่านิทานอยู่นั้นมีการให้เด็กช่วยกันคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นต่อไปในนิทาน

3.3 ครูกระตุ้นให้เด็กตอบถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูดในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับนิทานที่เล่า เช่น ถ้าเด็ก ๆ พูดโกหกจะเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานที่ได้ฟัง โดยใช้คำถามดังนี้
 - จิมมีแกลังโกหกชาวบ้านเพราะอะไร
 - ชาวบ้านไม่มาช่วยจิมมีอีกเพราะอะไร
 - เด็ก ๆ คิดว่าจิมมีเป็นเด็กดีไหมคะ

สื่อประกอบการเล่นนิทาน

1. เพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”
2. นิทานอีสปเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
2. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

เพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”

ศรินทร์ล รัตนสุวรรณ

สัตว์เลื้อยมีแมว หมา นก กา ห่าน กระต่าย
เปิด ไก่ เราเลื้อยไวกินไข่เสมอมา
หมี เสือ ช้าง เก้ง กวาง หมูป่า
เม่น สิงโต เลียงผา เป็นสัตว์ป่าเอ๋ย

เด็กเลื้อยแกะ

วริวรรณ

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีเด็กเลื้อยแกะคนหนึ่งชื่อ “จิมมี่” ทุกๆวัน จิมมี่จะต้องผูกแกะไปกินหญ้าในทุ่งกว้างใกล้ชายป่า วันหนึ่งขณะเฝ้าดูผูกแกะกินหญ้าอยู่นั้น จิมมี่ก็อยากเล่นสนุกเขาจึงตะโกนออกไปว่า “ช่วยด้วยๆ หมูป่ากำลังกินแกะของพวกเราอยู่” ชาวบ้านที่ได้ยินเสียงร้องต่างพากันวิ่งมาช่วย แต่เมื่อมาถึงพวกเขากลับไม่เห็นหมูป่าเลยสักตัว จิมมี่ยืนหัวเราะอย่างขบขันพร้อมกับบอกว่า “ไม่มีหมูป่าหรอก ข้าหลอกพวกท่านเล่นนะ” ชาวบ้านที่ได้ยินเช่นนั้นก็พากันกลับไปด้วยความโกรธ 2-3 วันต่อมา จิมมี่ก็หลอกชาวบ้านเล่นอีก “หมูป่ามาๆ ช่วยด้วยๆ” เขาร้องอย่างตื่นตระหนก ชาวบ้านหลายคนรีบวิ่งเข้ามาช่วยแต่พวกเขาก็ไม่พบหมูป่าเช่นเดียวกับ ครั้งแรก “พวกท่านโดนข้าหลอกอีกแล้ว ฮะฮ่า” จิมมี่หัวเราะอย่างสนุกสนาน ชาวบ้านต่างโกรธเคืองจิมมี่เป็นอย่างมาก วันรุ่งขึ้นมีหมูป่าตัวหนึ่งออกหากินมันตรงมายังผูกแกะ ของจิมมี่ เมื่อจิมมี่มองเห็นหมูป่า เขาจึงร้องอย่างตกใจว่า “โอ! หมูป่า! หมูป่า! ช่วยด้วย! ช่วยด้วย!” ชาวบ้านที่ได้ยินเสียงร้องของจิมมี่ต่างพากันไม่สนใจเพราะคิดว่าจิมมี่หลอกเล่นอีก หมูป่าจึงจับแกะหลายตัวของจิมมี่กินอย่างง่ายดายโดยไม่มีใครสนใจมาช่วยจิมมี่เลย

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสป

กิจกรรม นิทานเรื่อง ชายหนุ่มกับม้าแพะ

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็ก ๆ พูดยุติความจริง ไม่อ้อมค้อม ไม่พูดกลับไปกลับมา เก็บของได้แล้วส่งคืน ไม่หยิบของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง
2. ให้เด็กรู้ว่าเมื่อทำผิดแล้วต้องยอมรับผิดและต้องพูดยุติความจริง
3. เพื่อเพิ่มสมาธิการฟังให้กับเด็ก
4. กระตุ้นการมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”
2. เด็กและครูสร้างข้อตกลงในการฟังนิทานร่วมกัน

ขั้นเล่า

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานอีสป เรื่อง “ชายหนุ่มกับม้าแพะ”
2. ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานเรื่อง “ชายหนุ่มกับ

ม้าแพะ”

3. ครูกระตุ้นการฟังและติดตามเรื่องราวโดยปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ระหว่างที่ครูเล่านิทานอยู่นั้นมีการเสริมแรงเด็กตลอดเวลา เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นระหว่างการเล่า และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

3.2 ระหว่างที่ครูเล่านิทานอยู่นั้นมีการให้เด็กช่วยกันคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นต่อไปในนิทาน

3.3 ครูกระตุ้นให้เด็กตอบถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการปฏิบัติในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับนิทานที่เล่า เช่น ถ้าเด็ก ๆ เจอของหล่นที่พื้นแล้วเอาไปให้ครู ครูถามว่าเป็นของใคร เด็ก ๆ จะตอบว่าอย่างไร

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานที่ได้ฟัง โดยใช้คำถามดังนี้
 - เด็กๆ คิดว่าทำไมม้าแพะถึงไม่อยู่อาศัยกับชายหนุ่มอีก
 - เด็กๆ คิดว่าชายหนุ่มแสดงพฤติกรรมอะไรทำให้ม้าแพะไม่ยอมอยู่ด้วย
 - ถ้าเด็กๆ เป็นม้าแพะเด็กๆ จะตัดสินใจอย่างไร

สื่อประกอบการเล่านิทาน

1. เพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”
2. นิทานอีสปเรื่อง “ชายหนุ่มกับม้าแพะ”

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
2. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

เพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”

ศรินทร์ล รัตนสุวรรณ

สัตว์เลื้อยมีแมว หมา นก กา ห่าน กระต่าย
เปิด ไก่ เราเลื้อยไวกินไข่เสมอมา
หมี เสือ ช้าง เก้ง กวาง หมูป่า
เม่น สิงโต เลียงผา เป็นสัตว์ป่าเอ๋ย

ชายหนุ่มกับม้าแพะ

วริวรรณ

ม้าแพะเป็นสัตว์ในเทพนิยาย รูปร่างท่อนบนของมันจะคล้ายมนุษย์ แต่ท่อนล่างจะคล้ายม้า และมีเขาเล็กๆ 2 อันอยู่เหนือหู พวกม้าแพะชอบเก็บตัวเงียบอยู่ในป่า ชอบเป่าขลุ่ย และดื่มเหล้าไวน์ที่ทำมาจากน้ำผึ้ง วันหนึ่งในฤดูหนาวขณะที่หิมะกำลังตกหนัก ม้าแพะตัวหนึ่งเดินทาง โชคดีที่มันเดินไปพบกระท่อมกลางป่าหลังหนึ่งเข้า เมื่อเห็นม้าแพะชายหนุ่มเจ้าของกระท่อมก็เชื้อเชิญให้ม้าแพะเข้ามาแวะพักผ่อน ม้าแพะรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะมันรู้สึกทั้งเหนื่อย ทั้งหิว และหนาวมาก ขณะรอชายหนุ่มปรุงอาหารให้กิน ม้าแพะรู้สึกแปลกใจที่เห็นชายหนุ่มคนนั้นยกมือทั้งสองข้างขึ้นมาเป่า “ทำไมท่านต้องเอาปากเป่ามือของท่านด้วยล่ะ” ม้าแพะถาม “อ้อ! ฉันรู้สึกเย็นที่มือเลยเป่าให้มันอบอุ่น” ชายหนุ่มตอบ เมื่ออาหารเสร็จแล้วชายหนุ่มจึงตักเสิร์ฟ พร้อมกับเชิญม้าแพะร่วมรับประทานอาหารด้วยแต่เพราะอาหารยังร้อนอยู่ ม้าแพะจึงนั่งรอเพื่อให้อาหารเย็นเสียก่อน ส่วนชายหนุ่มกลับยกช้อนที่มีอาหารอยู่เต็มขึ้นมาเป่าก่อนใส่เข้าปาก ม้าแพะสงสัยจึงถามขึ้นว่า “นี่แน่ะท่าน! ทำไมท่านจึงต้องเป่าอาหารก่อนที่จะกินด้วยล่ะ?” “อ้อ! ฉันเป่าเพื่อให้อาหารเย็นลงนะ” ชายหนุ่มตอบ พอม้าแพะได้ฟังเช่นนั้นมันก็รีบลุกขึ้นแล้วเดินตรงไปที่ประตูทันที “ก็ไหนท่านว่าหิวนัก แล้วทำไมจึงรีบร้อนจะไปเช่นนั้น” ชายหนุ่มถามด้วยความสงสัย “ไม่ล่ะ! ฉันกลัวที่จะอยู่กับมนุษย์ที่ใช้ปากเป่าให้เกิดความร้อนก็ได้หรือเป่าให้เกิดความเย็นก็ได้ด้วยปากปากเดียวกัน” ว่าแล้วม้าแพะก็รีบหนีไปทันที

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หนังสือนิทานอีสป

กิจกรรม นิทานเรื่อง สามเกลอจอมยุ่ง

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็ก ๆ ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม มีความรับผิดชอบ
2. ให้เด็กรู้ว่าเมื่อมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต้องทำให้สำเร็จ
3. เพื่อเพิ่มสมาธิการฟังให้กับเด็ก
4. สนับสนุนให้เด็กสามารถโยงสู่พฤติกรรมความรับผิดชอบในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”
2. เด็กและครูสร้างข้อตกลงในการฟังนิทานร่วมกัน

ขั้นเล่า

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานอีสป เรื่อง “สามเกลอจอมยุ่ง”
2. ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานเรื่อง “สามเกลอจอมยุ่ง”
3. ครูกระตุ้นการฟังและติดตามเรื่องราวโดยปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ระหว่างที่ครูเล่านิทานอยู่นั้นมีการเสริมแรงเด็กตลอดเวลา เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นระหว่างการเล่น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

3.2 ระหว่างที่ครูเล่านิทานอยู่นั้นมีการให้เด็กช่วยกันคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นต่อไปในนิทาน

3.3 ครูกระตุ้นให้เด็กตอบถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านความรับผิดชอบในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับนิทานที่เล่า เช่น เมื่อเด็ก ๆ ตกลงกันว่าถ้าเล่นของเล่นเสร็จแล้วจะเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อถึงเวลาเลิกเล่นเด็ก ๆ จะช่วยกันเก็บของเล่นหรือไม่

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานที่ได้ฟัง โดยใช้คำถามดังนี้
 - สามเกลอแต่ละคนมีหน้าที่อะไรบ้าง

- เด็กๆ คิดว่าทำไมสามเกลอจึงสลับหน้าที่กันทำงาน
- ถ้าเด็กๆ เป็นสามเกลอเด็กๆ จะสลับหน้าที่กันทำไหม เพราะอะไร

สื่อประกอบการเล่านิทาน

1. เพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”
2. นิทานอีสปเรื่อง “สามเกลอจอมยุ่ง”

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
2. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก

เพลง “สัตว์เลื้อย สัตว์ป่า”

ศรินทร์ลา รัตนสุวรรณ

สัตว์เลื้อยมีแมว หมา นก กา ห่าน กระต่าย
เปิด ไก่ เราเลื้อยไวกินไข่เสมอมา
หมี เสือ ช้าง เก้ง กวาง หมูป่า
เม่น สิงโต เลียงผา เป็นสัตว์ป่าเอ๋ย

สามเกลอจอมยุ่ง

วริวรรณ

นายหมู นายแพะ และนายลิง เป็นเพื่อนสนิทกัน ทั้งสามอาศัยอยู่รวมกันในบ้านหลังหนึ่ง ทุกๆ เช้า นายหมูจะรับหน้าที่ทำอาหาร และทำความสะอาดบ้าน เมื่อเสร็จจากอาหารเช้าแล้ว นายแพะจะเดินไปตักน้ำจากบ่อที่อยู่ใกล้ๆ บ้าน จากนั้นก็จะทำการซักเสื้อผ้าของทุกๆ คน ก่อนแขวนตากไว้บนราว ส่วนนายลิงจะมีหน้าที่ไปหาฟันในป่าเพื่อนำมาใช้หุงต้มอาหาร และให้ความอบอุ่นภายในบ้าน อยู่มาวันหนึ่งนายหมูบ่นกับเพื่อนๆ ของเขาว่า “ฉันเบื่อหน้าที่ที่ต้องคอยหุงหาอาหารเต็มที่แล้ว” “พวกเรา ก็เบื่อหน้าที่ของเราเหมือนกัน” นายแพะกับนายลิงรีบเอ่ยตาม ดังนั้น พวกเขาทั้งสามจึงตกลงแล่งงานกันทำโดยนายหมูจะไปตัดฟืน นายลิงจะเป็นคนซักเสื้อผ้า และนายแพะจะคอยหุงหาอาหาร นายหมูเริ่มงานใหม่ด้วยการถือขวานออกไปตัดฟืน “งานนี้ต้องสนุกแน่ๆ” นายหมูนึกดีใจ แต่ยังไม่ทันไรนายหมูเกิดพลาดพลั้งถูกขวานฟันที่มือเป็นแผลใหญ่ นายหมูรีบวิ่งกลับบ้านพร้อมกับร้องตะโกนให้เพื่อนทั้งสองช่วย ในขณะเดียวกันนายลิงผู้ไม่ถนัดในการซักเสื้อผ้าก็บ่นอย่างหงุดหงิดว่า “เอ! ทำไมฟองถึงได้มากมายอย่างนี้” เช่นเดียวกับนายแพะซึ่งไม่ถนัดงานหุงต้มอาหารได้แต่บ่นโววายว่า “โอ๊ย! ในครัวนี้ร้อนจังเลย” “ตายแล้ว! ฉันทำอาหารไหม้หมดแล้ว” พลันลูกไฟจากเตาก็กระเด็นไปถูกผ้าลูกไหม้ขึ้นทันที “ช่วยด้วย! ช่วยด้วย! ไฟไหม้! ไฟไหม้!” นายแพะร้องเสียงดังลั่น นายลิงได้ยินรีบวิ่งไปตักน้ำมาดับไฟทันที โชคดีที่พวกเขาดับไฟได้ทันตัวบ้านจึงปลอดภัย “ฉันว่าพวกเราอย่าแล่งงานที่ต่างก็ไม่ถนัดกันอีก เลย” นายแพะเสนอ ก่อนที่ทุกคนจะพยักหน้าเห็นด้วย

ภาคผนวก ข

- คู่มือแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
- ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คู่มือแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ใช้ในการประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การพูด	จำนวน 5 ข้อ
1.2 การปฏิบัติ	จำนวน 5 ข้อ
1.3 ความรับผิดชอบ	จำนวน 5 ข้อ
2. ในการดำเนินการประเมินผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประเมินด้วยตนเอง
3. แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินประเภท 1 รูปภาพ 3 ตัวเลือก

คำแนะนำในการใช้แบบประเมิน

1. ลักษณะทั่วไปของแบบประเมินเป็นแบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ได้จำแนกออกเป็น 3 ชุด จำนวน 12 ข้อ ดังนี้

ชุดที่ 1	แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการพูด	5 ข้อ
ชุดที่ 2	แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการปฏิบัติ	5 ข้อ
ชุดที่ 3	แบบประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านความรับผิดชอบ	5 ข้อ

2. การตรวจให้คะแนน

2.1 ทำถูกต้องให้ 3 คะแนน

2.2 ทำถูกต้องแต่ต้องชี้แนะ 2 คะแนน

2.3 ทำผิดหรือไม่ได้ทำ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 1 คะแนน

การเตรียมในการประเมิน

1. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมไว้เรียบร้อยล่วงหน้า
2. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมิน
3. ผู้สังเกตสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกประเมินก่อนที่จะทำการประเมิน

ชุดที่ 1

การพูด

ข้อที่ 1

เพื่อนเก็บกระเป๋าสตางค์ได้ ถ้าไม่ใช่กระเป๋าสตางค์ของนักเรียนและนักเรียนก็ไม่รู้ว่าเป็นกระเป๋าสตางค์ของใคร เมื่อคุณครูถามว่าเป็นกระเป๋าสตางค์ของนักเรียนหรือเปล่า นักเรียนจะบอกกับคุณครูว่าอย่างไร

คำตอบ

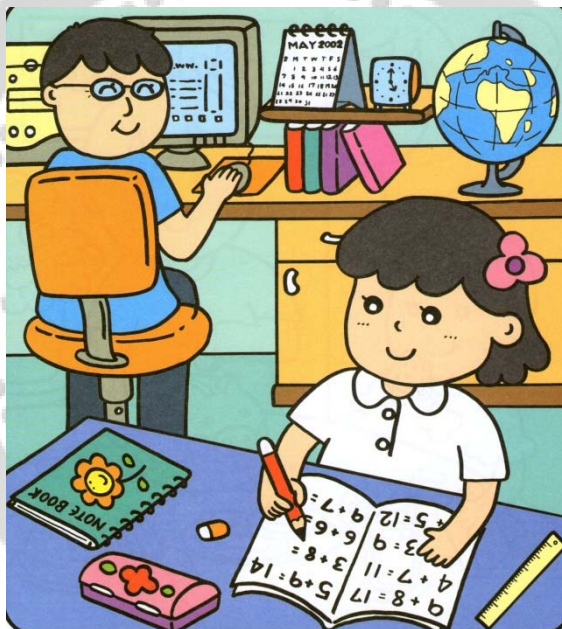
- ☐ 1 คะแนน เป็นกระเป๋าสตางค์ของหนูค่ะ
- ☐ 2 คะแนน เป็นกระเป๋าสตางค์ของเพื่อนค่ะ เพื่อนทำหล่นไว้
- ☐ 3 คะแนน ไม่ใช่กระเป๋าสตางค์ของหนูค่ะ

ชุดที่ 2

การปฏิบัติ

ข้อที่ 1

ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนวางดินสอที่ซื้อใหม่อยู่บนโต๊ะ นักเรียนอยากได้ นักเรียนจะทำอย่างไร

คำตอบ

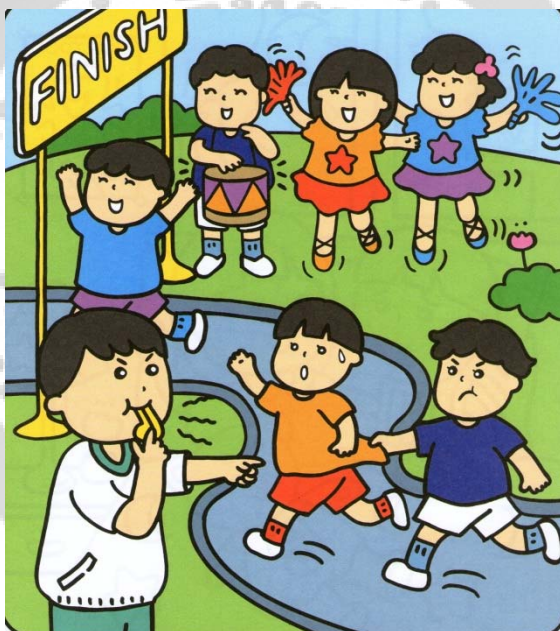
- ☐ 1 คะแนน แอบหยิบใส่กระเป๋าตัวเอง
- ☐ 2 คะแนน หยิบดินสอมาใช้แล้วบอกของตัวเอง
- ☐ 3 คะแนน บอกให้คุณแม่ซื้อให้

ชุดที่ 3

ความรับผิดชอบ

ข้อที่ 1

นักเรียนเล่นไล่จับกับเพื่อนโดยตกลงกันว่าครั้งต่อไปนักเรียนจะเป็นคนวิ่งไล่ เมื่อถึงตอนที่นักเรียนต้องเป็นคนไล่จับเพื่อนแต่นักเรียนไม่อยากเป็นคนวิ่งไล่ นักเรียนจะอย่างไร

คำตอบ

- ☐ 1 คะแนน เลิกเล่นบอกเพื่อนว่าเหนื่อย
- ☐ 2 คะแนน ไม่ยอมเป็นคนวิ่งไล่ให้เพื่อนคนอื่นวิ่งไล่แทน
- ☐ 3 คะแนน ยอมเป็นคนวิ่งไล่จับเพื่อนตามที่ตกลงกันไว้

ภาคผนวก ค

รายชื่อหนังสือนิทานอีสปและแหล่งพิมพ์

รายชื่อหนังสือนิทานและแหล่งพิมพ์

นิทานเรื่อง	สถานที่พิมพ์
1. นกกาผู้โง่เขลา	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
2. พ่อค้ากับเพื่อน	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
3. สามเกลอจอมยุ่ง	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
4. ชายหนุ่มกับม้าแพะ	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
5. กากับหอยแมลงภู่	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
6. มดกตัญญู	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
7. เด็กเลี้ยงแกะ	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
8. สุนัขกับเงา	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
9. สุนัขจิ้งจอกหางด้วน	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
10. คางคกเจ้าเล่ห์	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
11. ทรัพย์ในดิน	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
12. พ่อค้ากับทอง	สำนักพิมพ์อักษรวิพัฒน์ จำกัด กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวอรณิชา ศศิบุตร

วัน เดือน ปี เกิด

12 พฤษภาคม 2531

สถานที่อยู่

29 หมู่ 8 ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา

จังหวัดสมุทรสงคราม 75110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2548

มัธยมศึกษาปีที่ 6

จาก โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2554

ครุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)

จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2557

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

